

EXPORTWAARDE NEDERLANDSE POPULAIRE MUZIEK

2023

buma cultuur

Onderzoeksrapport

In opdracht van **Buma Cultuur**

uitgevoerd door:

Perfect & More bv

Postbus 2100

1200 CC Hilversum

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2023

Datum: Januari 2024

Onderzoeker: Sieb Kroeske

Aantal pagina's: 48 (incl. bijlagen)

Opdrachtgever: Buma Cultuur

Projectnaam: **Exportwaarde Nederlandse populaire muziek**

© 2024 Perfect & More bv in opdracht van Buma Cultuur.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder uitdrukkelijke toestemming van Buma Cultuur. Het ter inzage geven van dit rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

No part of this document may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of Buma Cultuur.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

INHOUDSOPGAVE:

Samenvatting	4
1. OPDRACHT	
1.1 Aanleiding	8
1.2 De opdrachtgever	8
1.3 Opdrachtformulering en onderzoeksdoelen	8
1.4 Kadering	9
1.5 De opdrachtnemer	10
1.6 Methodologie	11
2. ONDERZOEK	
2.1 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek	13
2.1.1 De meeste optredens	15
2.1.2 DJ Mag Top 100	17
2.1.3 De Nederlandse populair klassieke export	18
2.1.4 De Nederlandse pop-rock export	18
2.1.5 Pop rock locaties	18
2.2 Marktwerving	20
2.3 BUMASemra	21
2.4 Meest bezochte landen	22
2.4.1. Legenda	23
3. ONDERZOEKRESULTAAT EN CONCLUSIES	
3.1 Meetinstrument	24
3.2 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek	26
3.2.1. Grafiek Exportwaarde over de jaren van het onderzoek sinds 2004	27
3.2.2. Grafieken Exportwaarde over de jaren van het onderzoek per segment	28
3.3 Nawoord	30
Literatuur, bronnenlijst	32
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Epica Summer 2023 Festival	33
Bijlage 2: Altin Gün Noord Amerika release tour, Europa, Turkije	
Bijlage 3: Pip Blom IVM Tour GB	
Bijlage 4: Ciel UK Tour special guests	
Bijlage 5: My Baby Europe, Festival world tour	
Bijlage 6: Benny Sings album tour + Asia Tour	
Bijlage 7: Armin van Buuren China tour 2023	
Bijlage 8: Blanks Europe & UK tour	
Bijlage 9: De Staat – the Red Yellow Blue tour 2023-2024	
Bijlage 10: Someone UK Tour	
Bijlage 11: I Am Oak Japan tour 2023	
Bijlage 12: Vicetone Asia, North America tour	
Bijlage 13: Loupe UK tour	
Bijlage 14: YinYin summer-fall tour	
Bijlage 15: Dutch Impact Party – Reeperbahn Festival 2023	
Bijlage 16: The Klittens - End of the citrus tour	
Bijlage 17: Kovacs – Baltics tour, Germany tour	
Bijlage 18: Lone Wolf Canada tour	
Bijlage 19: 2023 R3hab China tour	

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

SAMENVATTING

De Exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek over 2023 is met 15% gestegen in vergelijking met 2022.

Sinds de start van dit onderzoek in 2004 is de waarde toegenomen van € 31,6 miljoen in 2004 naar ruim € 198 miljoen in 2023.

Na een sterk dalende trend in 2020 en 2021 door de corona pandemie was over 2022 met het opengaan van de meeste markten weer een flinke stijging te zien. Die stijging zet zich in 2023 verder flink door. Opvallend is het weer opengaan van de Chinese markt in 2023. Andere groeimarkten in 2023 zijn Chili, Colombia, Singapore, Saudi Arabië, Verenigde Arabische Emiraten.

Dit onderzoek is net als voorgaande jaren gebaseerd op drie onderdelen, nl. Rechten, Opnamen en Optredens.

Het aandeel van de dance muziek (optredens, dance labels) is vanaf 2009 in dit onderzoek het belangrijkste onderdeel in waarde geworden. In 2009 was het aandeel 33%, in 2019 was dit bijna 72%.

In 2023 is er sprake van een verdere stijging bij Optredens Dance ten opzichte van 2022. De waarde in euro's was in 2023 ruim € 130 miljoen, terwijl dit in 2019 nog bijna € 154 miljoen was. De uit Nederland afkomstige dancemuziek blijft een groot aandeel van het totaal. In 2023 is dit 66%.

In totaal zijn 1.236 artiesten onderzocht in 2023, daarvan waren 837 Nederlandse artiesten op enige wijze actief buiten Nederland.

n.b. Het gaat in dit onderzoek altijd om activiteiten buiten Nederland

De waarde die de Nederlandse muziekexport toevoegt aan de Nederlandse economie bedraagt in 2023 naar schatting ruim € 198 miljoen (tabel 1).

Dat is het resultaat van het onderzoek dat Perfect & More bv heeft uitgevoerd naar de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek in 2023. Het gaat om jaarlijks onderzoek sinds 2004 in opdracht van Buma Cultuur.

Op verzoek van de opdrachtgeefster is sinds 2021 een versneld onderzoek uitgevoerd, zodat er actuelere informatie beschikbaar is. Dit betekent dat vanuit de rechtenorganisaties BUMA, Stemra en SENA er schattingen over het afgelopen jaar zijn aangeleverd. Deze schattingen bevatten werkelijke data van de periode januari 2023 tot en met november 2023 en een schatting over december 2023. Het bedrag van ruim € 198 miljoen verwijst naar de opbrengsten van de exploitatie van Nederlandse muziek (Nederlands copyright) in het buitenland na aftrek van gemaakte kosten maar inclusief salarissen, winst en belasting.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Rechten	2023	%
Buma	25.183.000	12.7%
Stemra	8.973.000	4.5%
Sena	<u>3.855.326</u>	<u>2.0%</u>
Subtotaal	38.011.326	19.2%
Opnamen	2023	
Dance labels	4.761.765	2.4%
Majors	765.090	0.4%
Indies	1.732.240	0.9%
Buit. signings	<u>493.645</u>	<u>0.2%</u>
Subtotaal	7.752.740	3.9%
Optredens	2023	
Dance/EDM	125.644.500	63.4%
Overig	<u>26.739.000</u>	<u>13.5%</u>
Subtotaal	152.383.500	76.9%
Totaal	198.147.566	100%
plus 15% t.o.v. 2022		
bron: perfect & more bv		

Tabel 1: Overzicht van de waarde in miljoenen € en % door de Nederlandse muziekexport in 2023
(bron: perfect & more bv)

Van de Nederlandse muziekexport is in dit onderzoeksjaar ruim 19% afkomstig uit Rechten (auteursrecht en naburige rechten) (€ 38 miljoen). 3.9% komt uit de exploitatie van Opnamen van Nederlandse artiesten in het buitenland (€ 7.7 miljoen) en bijna 77% van Optredens van Nederlandse artiesten over de grens (€ 152 miljoen).

In tabel 2a hieronder is de ontwikkeling te zien van optredens van de afgelopen drie jaar evenals het aantal registraties. Na periodes van groei (zie tabel 2, pagina 16) tussen 2008 en 2017 en stabilisatie in 2018 en 2019 is er de forse daling in 2020 en 2021 door Covid. Over 2022 was weer een stijging te zien naar 9.784 optredens. In 2023 is er een verdere stijging naar 10.746 optredens.

Het aantal onderzochte artiesten (registraties) in 2023 is 1.236. Dit aantal is iets minder dan de afgelopen jaren, o.a. omdat veel artiesten (nog) niet hebben opgetreden buiten de Nederlandse grens in 2023 en daarnaast dat een aantal artiesten al een aantal jaren niet buiten Nederland heeft opgetreden of even een pas op de plaats nemen.

OPTREDENS	2023	2022	2021	verschil optredens
1236 registraties in 2023	10.746			plus 10% t.o.v. 2022
1318 registraties in 2022		9.784		plus 304% t.o.v. 2021
1375 registraties in 2021			3.218	min 3% t.o.v. 2020

Tabel 2a: Overzicht totaal aantal optredens 2023 in vergelijking met 2022, 2021
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

In tabel 3 is de ontwikkeling te zien van de optredens van de bovenste 50 artiesten/dj's uit het onderzoek, dus met de meeste optredens van de afgelopen jaren. In 2020 en 2021 is er geen overzicht gemaakt bij gebrek aan voldoende optredens. Bij de 50 meeste optredens van 2023 is de verdere groei te zien en dit maakt ruim 30% uit van het totaal.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Alle optredens totaal	10.746	9.784	3.218	3.316	14.444	14.968	15.480	15.457	14.689	15.484	14.010	12.444	10.842	8.395	5.533
Top 50 optredens totaal	3.237	3.086	x	x	4.201	4.238	4.335	4.411	4.602	4.985	4.750	3.744	3.149	2.429	1.527
% van het totaal t.o.v. Top 50	30.1%	31.5%	x	x	29,09%	28,31%	28,00%	28,53%	31,32%	32,19%	33,90%	30%	29,00%	28,90%	27,60%

Tabel 3: Totaal optredens vergeleken met de top 50 meeste optredens van artiesten/dj's
(bron: perfect & more bv)

Bijzonderheden BumaStemra 2023 buitenland gelden

Voor de goede orde, de BumaStemra buitenland cijfers wijken af van hetgeen het BumaStemra jaarverslag 2023 vermeld. T.b.v. dit exportonderzoek is (net als voorgaande jaren) een correctie op de cijfers toegepast i.v.m. buitenlandse BumaStemra aangeslotenen.

Met een totaal van €34 miljoen is het 2023 incasso van BumaStemra uit het buitenland, voor alleen NL-rechthebbenden één miljoen euro hoger ten opzichte van 2022. Buma BTL (performing rights) opbrengsten waren in 2023 2% hoger ten opzichte van 2022. Bij de Stemra BTL (mechanicals) opbrengsten was de stijging 7% ten opzichte van 2022.

Net zoals de vorige editie zijn het over het algemeen opnieuw bekende namen die we qua verdienstelijk repertoire in het buitenland het hoogst in de lijsten van BumaStemra tegenkomen. Dat zijn zoals verwacht onder andere Tiësto, Afrojack, Martin Garrix, Mr. Probz, André Rieu en Armin van Buuren. En verder natuurlijk Giorgio Tuinfort, Robbie van Leeuwen en Duncan Laurence.

Ook mooi om te zien is het succes van de producers die we nog kennen onder de namen Pronti en Kalmani. Niet alleen vanwege de oudere maar nog steeds populaire tracks van Alice DeeJay van eind jaren '90, maar ook vanwege de grote, recentere hit 'El Incomprendido' (Farruko), die gebaseerd is op hun bekende track 'Better Off Alone'.

Wat dat betreft kan weer gesteld worden dat het repertoire van Nederlandse rechthebbenden Internationaal nog altijd onverminderd in trek is!

Andere zeer succesvolle tracks zijn bijvoorbeeld 'Arcade' (Duncan Laurence), 'Because You Move Me' (Tinlicker & Helsloot), 'Venus' (Shocking Blue, Bananarama), 'Waves' (Mr. Probz), 'Wasted Love' (Ofenbach), 'Titanium' en 'Give Me Everything' (beiden Afrojack). En niet te vergeten 'Little Green Bag', (George Baker Selection) en 'Radar Love' (Golden Earring).

Vervolg zie verder pagina 21

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Zoals ieder jaar sinds 2004 is in dit onderzoek gekozen voor het meten van de toegevoegde waarde die wordt gerealiseerd met de export van de muziek (rechten, opnamen en optredens). Hiermee wordt de exportwaarde van aan muziekexploitatie gerelateerde bedrijven niet meegerekend. In dit onderzoek gaat het om de direct gerelateerde zaken met betrekking tot de Nederlandse muziek (Nederlands copyright).

Tijdens de jaarlijkse uitvoering van de meting blijkt dat gegevens door partijen met moeite of maar deels worden verstrekt. De informatie van instanties als BUMA, Stemra en SENA zijn exact en betrouwbaar. De exportwaarde van opnamen en optredens is minder betrouwbaar. De diverse sociale media, verschillende platforms en websites bieden de kans om elke artiest nauwlettend gade te slaan wat betreft de muzikale activiteiten (Optredens). Alles valt of staat bij de nauwkeurigheid van die data en daar wil het nog wel eens aan ontbreken. Hierdoor worden veel verschillende bronnen geraadpleegd door ons voor extra checks en controles en maakt dit onderzoek extra arbeidsintensief. Alles bij elkaar geeft het uiteindelijk wel een goed beeld van de activiteiten.

Om een goede betrouwbaarheidsfactor te verkrijgen is een bijna dagelijkse waakzaamheid noodzakelijk bij dit onderzoek. Mede door het al vele jaren volgen van de data sinds 2004 en het opbouwen van relaties met partijen wordt de betrouwbaarheidsfactor jaarlijks nauwkeuriger. Dit alles leidt ertoe dat de genoemde waarden in dit rapport over 2023 van ruim € 198 miljoen het karakter hebben van een goed gefundeerde schatting.

n.b. Vergelijkingen met exportcijfers van andere landen die onderzoek doen naar de exportwaarde van populaire muziek is helaas niet mogelijk, omdat er andere methoden en definities worden gebruikt of omdat er, in de meeste gevallen, in het geheel geen onderzoek naar wordt gedaan. Een vergelijking met andere kunstsectoren of andere exportindustrieën vallen buiten de scope van dit project.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

1. OPDRACHT

1.1 Aanleiding

In 2006 verschijnt het TNO-rapport *Exportwaarde van Nederlandse populaire muziek over 2004* (publicatie mei 2006 Rutten & Hoogendoorn). Dit onderzoek, i.o.v. Buma Cultuur, krijgt voor 2005 geen vervolg. In 2007 vragen toenmalig onderzoeker Paul Rutten en Buma Cultuur aan Perfect & More bv om het onderzoek te continueren. Perfect & More bv richt in 2007 haar onderzoek naar de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek op 2006 maar doet er tegelijk al het mogelijke aan om alsnog 2005 in kaart te brengen. Vanaf 2008 wordt steeds het voorgaande jaar onderzocht. Sinds 2022 is een inhaalslag gemaakt en kan in januari het onderzoek over het afgelopen jaar worden gepubliceerd met data van Rechten van Buma-Stemra en Sena die een goed gefundeerde waarde weergeven van het net afgeronde jaar. Deze data zijn (nog) niet exact. De data van Optredens en Opnamen zijn up-to-date tot en met 31 december verwerkt. De verschijning van dit onderzoeksrapport over 2023 is tijdens Eurosonic-Noorderslag 2024.

1.2 De opdrachtgever

Buma Cultuur (voorheen Conamus) bestaat sinds 1962 en houdt zich bezig met de ondersteuning en promotie van de Nederlandse lichte muziek in binnen- en buitenland. Daartoe wordt ze vooral in staat gesteld door de auteursrechtorganisatie BUMA die in Nederland verantwoordelijk is voor incasso en repartitie van openbare uitvoeringsrechten. Buma Cultuur voert in samenwerking met partners in binnen- en buitenland een groot aantal projecten uit die Nederlandse muziek ten goede komen. Een belangrijke component van de promotieactiviteiten van Buma Cultuur is gericht op het buitenland. Een succesvolle promotie van Nederlandse lichte muziek in het buitenland komt ten goede aan Nederlandse auteurs, uitgevers, uitvoerende artiesten en producenten. De belangrijkste financier is auteursrechtenorganisatie BUMA.

BUMA is verantwoordelijk voor het incasso en verdeling van openbare uitvoeringsrechten in Nederland en zorgt, door haar contacten en contracten met buitenlandse zusterorganisaties, dat Nederlandse rechthebbenden de vergoedingen ontvangen van het gebruik van hun werken in het buitenland.

1.3 Opdrachtformulering en onderzoeksdoelen

Probleemstelling:

Om meer zicht te krijgen op de context en Ausgangssituatie van de buitenlandse promotieactiviteiten en op de resultaten er van en om haar beleid daarop te kunnen sturen, heeft Buma Cultuur behoefte aan betrouwbare informatie over de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek die periodiek en continue wordt uitgevoerd. Naast financiële waarde (economisch kapitaal) onderkent de Franse socioloog Pierre Bourdieu cultureel kapitaal en sociaal kapitaal waar hij later nog andere vormen van kapitaal aan toevoegt zoals symbolisch en linguïstisch kapitaal. In dit onderzoek beperken we ons tot het economisch kapitaal (Pels, 1992)

De uitgangspunten van Buma Cultuur zijn vooral muziekgecentreerd en zijn niet gericht op de spin-off effecten die vanuit de muziekeconomie gelden voor het bredere muziekindustriecluster en zelfs de rest van de economie.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Dit onderzoek richt zich op de belangrijkste vormen van exploitatie van de Nederlandse populaire muziek op de buitenlandse markt: rechten (auteursrechten en naburige rechten), opnamen en optredens.

Onderzoeksdoel van dit rapport:

Het in kaart brengen van de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek over 2023.

Centrale vraagstelling:

Wat is in financieel opzicht de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek over 2023?

Deelonderzoeksvragen:

1. Welke financiële waarde kan op het gebied van rechten worden vastgesteld?
2. Welke financiële waarde kan op het gebied van opnamen worden vastgesteld?
3. Welke financiële waarde kan op het gebied van optredens worden vastgesteld?

1.4 Kadering:

In plaats: Er wordt gekeken naar de activiteiten door Nederlandse popartiesten over de gehele wereld. Deze wereldmarkt wordt geclusterd naar 5 *exportmarkten* te weten:

1. de Engelstalige markt (Verenigde Staten, Canada, Groot Brittannië, Ierland, Australië en Nieuw Zeeland),
2. de Continentaal Europese markt,
3. de Latijns-Amerikaanse markt,
4. de Aziatische markt,
5. de Afrikaanse markt.

In bron (uitgangspunten):

Om de Nederlandse muziekexport in kaart te kunnen brengen, moeten allereerst criteria worden gesteld. Wat behoort tot Nederlands product als het om populaire muziek gaat?

Met betrekking tot de exportwaarde van muziek zijn verschillende definities gangbaar. De keuze voor een bepaalde definitie heeft te maken met het gekozen perspectief. Vanuit het perspectief van auteursrechtenorganisaties is vaak vooral van belang dat het gaat om Nederlands auteursrecht.

Vanuit Nederlandse muzikanten beschouwd, staat voorop dat het gaat om Nederlandse uitvoerende artiesten of in bredere zin, muzikanten die in de Nederlandse muziekpraktijk zijn geworteld. Binnen de muziekindustrie spreekt men van lokaal repertoire in de betekenis van 'local signings'. Dat kunnen vanuit Nederlands perspectief ook buitenlandse artiesten zijn die in Nederland onder contract staan.

- De criteria voor het *Nederlandse populaire muziekproduct* zijn voor dit rapport als volgt uitgewerkt:
 1. muziek (composities en teksten) die het werk is van componisten en tekstdichters met de Nederlandse nationaliteit,
 2. muziek die wordt uitgevoerd door muzikanten met de Nederlandse nationaliteit of muzikanten die zijn geworteld in de Nederlandse muziekpraktijk, ongeacht de nationaliteit van de rechthebbenden op de uitgevoerde composities,
 3. Nederland als land van vestiging van de uitgever (publisher),
 4. Nederland als land van vestiging van de producent van de opname (land van signing).

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Wanneer Nederlandse muzikanten muziek van eigen hand uitvoeren vallen de criteria onder 1 en 2 in de praktijk vaak samen. Dat is niet het geval wanneer Nederlandse muzikanten composities van buitenlandse auteurs uitvoeren en wanneer buitenlandse muzikanten Nederlandse composities vertolken.

- Populaire muziek

Onder populaire muziek verstaat Buma lichte muziek.

In dit onderzoek merken we daarbij de muziekgenres als in tabel 4 weergegeven aan.

- Exportwaarde

De exportwaarde verwijst naar de financiële opbrengsten van de exploitatie van Nederlandse muziek in het buitenland na aftrek van gemaakte kosten maar inclusief salarissen, winst en belasting. Het onderzoek is onder andere gebaseerd op gegevens van rechtenorganisaties en informatie van belangrijke bedrijven uit de Nederlandse en buitenlandse muziekbranche.

<i>Muziekstijlen populaire muziek</i>						
pop/rock	dance	pop.klassiek	Levenslied/feest/schlagers	HaFaBra	various/jazz/crossover/world	RTV
algemeen populair	algemeen dance	alg pop klassiek	levenslied/volksmuziek	Harmonie	algemeen pop jazz	commercials
country	house	instrumentaal	feestmuziek	Fanfare	instrumentaal	tunes
ballad/chanson	trance	ballroom	schlagers	Brass	wereldmuziek	jingles
nederlandstalig	techno	opera			overige	
palingsound	hardcore					
NL dialect	hardstyle					
instrumentaal	electro					
algemeen rock	drum n bass					
blues						
hardrock						
metal						
punk						
gothic						
alternative						
instrumentaal						
urban						
R&B						
soul						
hiphop						
instrumentaal						
rap						
reggae						
latin						

Een track kan binnen een hoofdcategorie onder meerdere subs thuis horen.

Tabel 5: Genre-indeling populaire muziek¹

1.5 De opdrachtnemer

De eigen identiteit van de onderzoeker is nooit helemaal uit te schakelen en heeft dus invloed op het onderzoek. Om die reden geven we hier aan welke relevante bagage de onderzoeker in het licht van dit onderzoek meebrengt.

Perfect & More bv is opgericht in 2007 door Sieb Kroeske en Joke Fictoor. Het bedrijf is actief in de radio-, muziek- (media)industrie. Verschillende werkzaamheden die de oprichters in voorgaande jaren op persoonlijke titel uitvoerden, vallen nu in de besloten vennootschap. Onderzoek is één van de activiteiten van Perfect & More bv. Sieb Kroeske voert dit onderzoek uit. Sinds 2020 is hij enig aandeelhouder van Perfect & More bv.

¹ Hoofdcategorieën volgens indeling BUMA/Stemra + (cursief onder dance) aanvulling Perfect & More

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

S.L. Kroeske (Sieb) is al jaren werkzaam in zowel de muziek- als radiobranche (Radio Veronica, Veronicablad, Stichting Nederlandse Top 40, Ariola Benelux/BMG, Stichting Mega Top 50, Mega Media, Zilveren Harpen jury, Hogeschool Inholland, Olon Awards jury, Conservatorium Haarlem, Grote Prijs van Nederland 2023, 2024).

Samensteller van hitlijsten w.o. Nederlandstalige Top 20, Oranje Top 30. Sieb is onder andere:

Docent muziekmanagement, radiomanagement en was coach bij de hbo-opleiding Creative Business (v/h Media & Entertainment Management), hogeschool Inholland van 2003 tot 2021.

Initiatiefnemer van campus radio bij de hogeschool Inholland vanaf 2005,

Gastdocent bij diverse instellingen voor radio, muziek, data en hitlijsten,

Marktonderzoeker in de radio- en muziek (media) branche bij Perfect & More BV.

Initiatiefnemer, organisator Groene (Glazen) StudentenBus bij Inholland 2009 – 2015, voor Inholland Radio (2005-2021).

Auteur van het eerste boek *Hitdossier* (1976) en auteur van de boeken *Basisboek Muziekmanagement* (2007) en *Radiomanagement* (2008).

Docent Muziekmanagement-Entrepreneurship, Conservatorium Haarlem, opleiding E-musician 2014-heden

Initiatiefnemer platform NLhitarchie (sinds 2019).

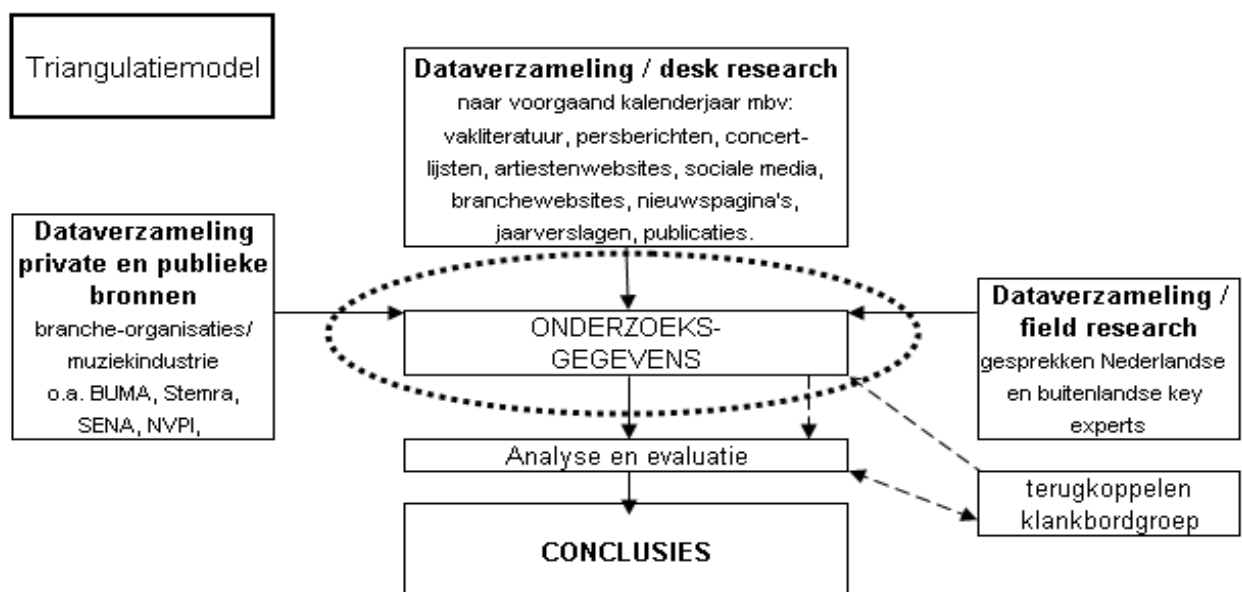
Organisator talenten selectie bij de Grote Prijs van Nederland sinds november 2022

1.6 Methodologie

Om inzicht te krijgen in de kennis die nodig is om de doelstelling te bereiken, moet de probleemsituatie worden geanalyseerd aan de hand van een conceptueel model. Dit model geeft:

- de grenzen van het onderzoeksmodel,
- de selectie van de variabelen,
- de relaties tussen deze segmenten.

In het conceptueel model laat de onderzoeker zien welke variabelen voor het onderzoek relevant zijn.

Tabel 6: conceptueel model

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Validiteit

Voor de controleerbaarheid van het onderzoek is gebruik gemaakt van datatriangulatie en member checks:

- Data triangulatie:

Er worden meerdere databronnen gebruikt:

1. Desk research
2. Overleg met experts
3. Private en publieke bronnen:

- * *Statistieken bij branche- en koepelorganisaties*

Door verschillende brancheorganisaties worden statistieken verzameld die een licht kunnen werpen op de vraag die in het beoogde onderzoek centraal staat. Daarbij gaat het voornamelijk om de NVPI (de brancheorganisatie van de Nederlandse entertainmentsector), BUMA/Stemra (de Nederlandse organisaties verantwoordelijk voor incasso en repartitie auteursrechten met betrekking tot openbare uitvoering en mechanische reproductie voor haar aangeslotenen in Nederland en internationaal) en SENA (de Nederlandse organisatie verantwoordelijk voor incasso voor naburige rechten voor wat betreft de openbare uitvoering voor haar aangeslotenen in Nederland en internationaal).

- * *Gegevens van representatieve bedrijven in de sector*

Een andere mogelijkheid die in dit onderzoek wordt gebruikt, is gegevensverzameling direct bij de bron, de bedrijven en instellingen die de rechten bezitten op de muziek die internationaal wordt geëxploiteerd en die daarmee een direct zicht hebben op de gerealiseerde revenuen. Met behulp van deze triangulatie kan worden geverifieerd of de onderzoeksgegevens op correcte wijze zijn vastgesteld. Het moet leiden tot convergentie, de conclusies moeten in dezelfde richting wijzen.

- Member checks

De interpretaties en onderzoeksbevindingen worden besproken met deskundigen; vertegenwoordigers van het werkveld.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2. ONDERZOEK

2.1 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek

In onderzoeken naar het economische belang van de Nederlandse populaire muziek gaat de aandacht veelal uit naar de economische betekenis van de exploitatie op de nationale markt. Een goede 'performance' op de thuismarkt is immers van groot belang voor componisten en uitvoerend muzikanten, uitgevers van muziek en producenten en exploitanten van opnamen en de muzieklabels. Echter ook een succesvolle exploitatie in het buitenland is van groot belang voor de opbouw van een gezonde, op continuïteit gestoelde muziekindustrie. Muziek die louter op de nationale markt kan worden verkocht, krijgt te maken met een exploitatieplafond. Om voldoende inkomsten te genereren voor een gezonde winstpositie en om de noodzakelijke budgetten voor nieuwe producties vrij te kunnen maken, is het voor de muziekindustrie (majors, independents) een steeds grotere noodzaak om ook in het buitenland (enige vorm van) succes te boeken.

De meest exacte cijfers hebben betrekking op rechten en royalties. Die cijfers staan vrijwel gelijk aan de gerealiseerde waarde.

De cijfers over de exploitatieopbrengsten van opnamen en optredens in het buitenland zijn een gefundeerde schatting. De waarde die in dit onderzoek voor die onderdelen is bepaald, is gebaseerd op een groot doch niet compleet aantal informatiebronnen. Echter op basis van de ervaring van het onderzoek sinds 2004, plus het netwerk van de onderzoeker, worden veel exacte data verkregen. Uit overleg met verschillende partijen blijkt wel dat men bereid is om mee te werken, de tijdfactor (het op tijd aanleveren van data), en het vertrouwen spelen hierbij een rol. We zijn daarom blij dat veel partijen bereid zijn om informatie af te staan, waardoor we gedetailleerde resultaten kunnen vastleggen.

De waarde van de popmuziekexport in dit onderzoek is gebaseerd op de gerealiseerde waarde van auteursrechten (openbaarmaking/uitvoeringsrechten en verveelvoudiging/mechanische rechten), naburige rechten (openbaarmaking en verveelvoudiging), artiesten royalties, producenten royalties, geluidsdragers (fysiek/digitaal), opnamen en optredens buiten Nederland.

Het belang van export en exploitatie

Om voldoende inkomsten te genereren voor een gezonde winstpositie en om de noodzakelijke budgetten voor nieuwe producties vrij te kunnen maken, is het voor de muziekindustrie van groot belang om ook in het buitenland succes te boeken. Het opbouwen van succes in het buitenland is voor een Nederlandse artiest, groep van steeds meer belang om te overleven. Omdat binnen de muziekindustrie de kansen minder groot zijn geworden vanwege het teruglopende volume van de muziekmarkt door fysieke verkopen en de minder grote inkomsten uit het digitale domein en streaming. Hiermee zijn inkomsten uit optredens steeds belangrijker geworden. Wanneer een Nederlandse artiest in eigen land succesvol is, wordt de grondslag voor exploitatie in het buitenland groter. Dat is echter geen wet van Meden en Perzen. Zeker binnen de dancewereld kan een Nederlandse dj zelfs makkelijker iets in het buitenland opbouwen dan in eigen land. Veel dj's zitten in Verenigde Staten met het probleem van copyrights en betalingen, dus hebben ze vaak een van tevoren gecleared muziekprogramma.

Voorafgaand aan een (enige vorm van) succesvolle exploitatie in het buitenland is promotie noodzakelijk. Vooral jonge (onervaren) artiesten en groepen met nog onvoldoende brede basis (steun), hebben support nodig buiten de vaste waarde in eigen land. Door de social media verdwijnen de aloude (fysieke) grenzen en kan op basis van een goed plan veel meer waarde binnen

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

de social media worden opgebouwd als onderdeel van het exploitatiemodel. Ook het uitbrengen van regelmatige releases via streaming (w.o. Spotify) zorgt voor extra promotionele support en aandacht.

Inkomstenbronnen

De verkoop van fysieke releases; singles, albums, muziekvideo's, dvd's en tegenwoordig vooral digitale releases in het buitenland levert de artiest/groep artiestenroyalties op. Daarnaast ontvangen de auteurs van de composities, die op de verkochte geluidsdragers zijn opgenomen, inkomsten op basis van hun auteursrecht. Wanneer de opnamen op de buitenlandse radio of televisie te horen of te zien zijn of via internet worden gestreamd, ontvangen ze eveneens vergoedingen. De verkoop van geluidsdragers, downloads en streams in het buitenland zorgt voor een inkomstenstroom naar Nederland.

De inkomsten uit live optredens bestaan uit gages en rechten op composities die live worden vertolkt tijdens de buitenlandse optredens. Ook kunnen inkomsten worden verkregen uit de verkoop van merchandise en verkoop van ander fysiek product tijdens of na optredens en online.

Inkomstenbronnen uit het gebruik van muziek bij radio-tv-tunes, vormgevingsmuziek, games en reclames vormen een steeds interessanter element en een groeiende waarde.

Exportmogelijkheden

Op verschillende manieren kan een basis voor (enige vorm van) succes in het buitenland worden gelegd. Voor de popartiest/groep is optreden in zalen, poppodia vaak een eerste vereiste. Het deelnemen aan sociale netwerken en platforms, zoals YouTube, Spotify, Instagram, Facebook, Twitter, Snapchat, TikTok, LinkedIn, SoundCloud, Beatport, Deezer, Discord etc. Instores, radio en podcast zijn ook middelen voor promotie en het vergroten van populariteit. Ook het live streamen van bijvoorbeeld eerdere optredens zorgt ervoor dat de artiest internationaal fans direct kan bereiken. In eerste instantie zijn de optredens (cultureel kapitaal) een enorme investering, met als doel 'werken aan bekendheid' (sociaal kapitaal), voordat er maar enigszins sprake kan zijn van terugverdienen (economisch kapitaal) en je als artiest (merk) neerzetten.

Voor de (club & festival) DJ is het van steeds groter belang om samenwerkingen aan te gaan, die de DJ zowel als producer, (re)mixer, songwriter én artiest neerzet. De DJ manifesteert zich via de diverse media, w.o. het (laten) uitzenden van podcasts die wereldwijd kunnen worden beluisterd door een miljoenen publiek. Hierdoor wordt het netwerk veel groter en de kans op succes aanzienlijk uitgebreid met als gevolg extra optredens, extra opdrachten voor (re)mixen etc. De Nederlandse dance staat al vele jaren in hoog aanzien. De slimme aanpak om door de vlagdragers van de dance-scene nieuwe talenten een kans te geven, zorgt voor een uitstekende basis van meer succes voor zowel zichzelf als voor de talenten en heeft voor de kartrekkers dan ook weer een (eigen zakelijk) belang. Onder vlagdragers verstaan we zowel DJ's, hun bedrijven, organisaties zoals Buma Cultuur (Amsterdam Dance Event, Eurosonic Noorderslag), Dutch Music Export, Fonds Podiumkunsten etc. en bedrijven o.a. actief in de dance-scene zoals Beatport, Soundcloud en in de popmuziek zoals Bandcamp.

Wanneer een artiest de buitenlandse markt wil betreden, dient hij zich te onderscheiden van de al aanwezige 'concurrentie' en te zorgen voor een 'unique selling point' (USP). Meestal is via de (lokale) media wel enige vorm van aandacht te krijgen, maar hierbij speelt de eventueel lokale concurrentie weer een rol.

Net als in andere creatieve industrieën is niets zeker en dient er rekening te worden gehouden met het feit dat succes beperkt en onvoorspelbaar is en is het onderscheidend vermogen (USP) des te belangrijker.

De exportmogelijkheden van de Nederlandse populaire muziek zijn minder groot dan van grotere economieën zoals de Verenigde Staten en Groot-Brittannië. Het succes van de Nederlandse dance-scene geeft aan dat er toch veel mogelijkheden zijn, mits onderscheidend.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bij optredens in het buitenland moet niet uit het oog worden verloren dat het in sommige situaties niet gaat om het aanboren van een nieuwe markt, maar om het entertainen van Nederlanders die in het buitenland zijn. Bijvoorbeeld militairen, Nederlanders die voor langere tijd werken in het buitenland en expats. Ook op populaire zomervakantielocaties zoals Ibiza, Mallorca, Cyprus, Sunny Beach, Albufeira, Novalja, Costa Brava, Sziget, Izmir, Bodrum, etc. En op populaire wintersportlocaties zoals Kirchberg, Gerlos, Salzburg, Westendorf, Val Thorens etc. Deze optredens zijn wel meegenomen in dit onderzoek, maar zijn qua sociaal en cultureel kapitaal niet van grote betekenis voor de exportwaarde als optredens voor buitenlands publiek.

Het opbouwen van een goed sociaal netwerk werpt zijn vruchten af. Social media en platforms zijn grenzeloos en de fans kunnen overal zitten. De term 'internationaal' is dus steeds verder aan het vervagen, mede door de social media. De toegevoegde waarde van een platform als Spotify toont aan dat dit een belangrijk verdien- en promotiemodel kan zijn. Optredens zijn een belangrijk bindmiddel tussen social media en het directe contact met de fan/liefhebber. Veel artiesten maken ook gebruik van andere populaire mediamiddelen zoals podcast en online radioprogramma's via populaire radiostations of via eigen YouTube-kanalen.

2.1.1 De meeste optredens

Over 2023 is een verdere groei te zien van optredens ten opzichte van 2022. Het aantal optredens is in 2023 gestegen naar 10.764. Qua optredens is nog niet het niveau behaald van o.a. 2019, maar de groei zet verder door.

Het aantal onderzochte artiesten (registraties) was 1.236 in 2023. Dit aantal is minder dan 2022, omdat veel artiesten (nog) niet hebben opgetreden buiten de Nederlandse grens in 2023 of even een pas op de plaats nemen.

OPTREDENS	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	verschil optredens
1236 registraties in 2023	10.746															plus 10% t.o.v. 2022
1318 registraties in 2022		9.784														plus 304% t.o.v. 2021
1375 registraties in 2021			3.218													min 3% t.o.v. 2020
1369 registraties in 2020				3.316												min 77% t.o.v. 2019
1365 registraties in 2019					14.444											min 0,96 % t.o.v. 2018
1319 registraties in 2018						14.968										min 0,97 % t.o.a. 2017
1277 registraties in 2017							15.480									plus 0,001 % t.o.v. 2016
1226 registraties in 2016								15.457								plus 5% t.o.v. 2015
1172 registraties in 2015									14.689							min 5,1% t.o.v.2014
1140 registraties in 2014										15.484						plus 10,5% t.o.v. 2013
1088 registraties in 2013											14.010					plus 12,5% t.o.v. 2012
957 registraties in 2012												12.444				plus 15% t.o.v. 2011
728 registraties in 2011													10.842			plus 29% t.o.v. 2010
506 registraties in 2010														8.395		plus 55% t.o.v. 2009
373 registraties in 2009															5.533	plus 79% t.o.v. 2008
280 registraties in 2008																

*Tabel 2: Overzicht totaal aantal optredens 2023 in vergelijking met de voorgaande jaren
(bron: perfect & more bv)*

Hieronder in tabel 7 een overzicht van de 50 meest optredende artiesten, groepen.

Note: dat een groep/artiest hoog in deze lijst staat, betekent dat deze veel optredens had, maar niet dat deze het meeste geld heeft verdiend. En de investering en kosten van een (pop)rock act, of orkest, is vele malen meer dan die van een DJ.

Een regelmatig terugkerende opmerking van artiesten is dat er meer optredens zijn dan in dit rapport staan. Let wel, het gaat in dit onderzoek altijd om optredens buiten Nederland.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Overzicht meest optredende Nederlandse artiesten in het buitenland						
2023	2022	2021	artiest	2023	2022	2021
positie	positie	positie		aantal optr	aantal optr	aantal optr
1	2	1	TIESTO	121	102	67
2	1	14	MARTIN GARRIX	99	104	27
3	5	25	AFROJACK	94	78	22
4	29	16	CHRIS STUSSY	92	55	25
5	opn		ANTILLECTUAL	88	18	3
6	3	32	JORIS VOORN	87	90	20
7	10		LUCAS & ARTHUR JUSSEN	86	75	3
8	4	6	SAM FELDT	85	81	36
9	17	2	EELKE KLEIJN	83	66	44
10	7	13	OLIVER HELDENS	78	75	28
11	30	17	YOUNG MARCO	73	55	25
12	6	4	BASSJACKERS	72	76	42
13	15	12	REINIER ZONNEVELD	72	68	28
14	16	46	W&W	71	68	16
15	28	34	ANGERFIST	71	57	19
16	opn		MIKE DEL FERRO	71	27	7
17	8	30	FERRECK DAWN	69	75	21
18	43	45	DON DIABLO	68	47	16
19	40		BLASTERJAXX	66	51	8
20	36	48	R3HAB	64	53	16
21	9	83	NICKY ROMERO	63	75	11
22	12		ANDRE RIEU	63	72	4
23	23	57	ARMIN VAN BUUREN	62	60	14
24	41	5	ANOTHER NICE MESS/DJ MARCELLE	60	49	37
25	60	29	ALTIN GÜN	60	39	21
26	opn	26	SATORI	60	18	22
27	49	new	LUUK VAN DIJK	59	45	2
28	96	80	PAT B	59	29	12
29	nw		DOUDOU MD	59	16	
30	13	19	BRENNAN HEART	57	71	25
31	19	38	FERRY CORSTEN	56	64	18
32	21	52	MIKE WILLIAMS	55	62	15
33	38	70	VENGABOYS	55	52	12
34	22		EPICA	53	61	5
35	39	37	TINLICKER	53	51	19
36	18	20	UNDERS	52	64	25
37	42	11	SVEN RATZKE	52	47	30
38	48	23	SUB ZERO PROJECT	52	45	23
39	56		SUNNERY JAMES & RYAN MARCIANO	52	41	7
40	80	73	FEDDE LE GRAND	52	33	12
41	68		QUINTINO	51	36	8
42	81	87	RAN-D	51	33	11
43	82	22	TIM VAN TOL	51	32	24
44	opn	61	FRANKY RIZARDO	51	15	14
45	32		AMBUSH MC	50	55	0
46	45		DR PEACOCK	49	46	8
47	25		JUSTIN MYLO	48	59	6
48	33	41	SEFA	48	54	17
49	nw		MAD MIRAN	48	36	
50	77	34	CANDY DULFER	46	35	31

Tabel 7: Top 50 overzicht van meest optredende Nederlandse artiesten in het buitenland.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.1.2 DJ Mag Top 100

Jaarlijks is de verkiezing van de belangrijkste (dance)DJ een terugkerend fenomeen en een graadmeter van de populariteit van DJ's. Voor veel DJ's is een hoge notering in de *DJ Mag Top 100* een goede businessgarantie, dat wil zeggen: meer optredens overal in de wereld en een betere gage. Nederlandse dj's spelen in deze categorie een toonaangevende rol. Al vele jaren staan zij hoog of het allerhoogst genoteerd. In de Top 10 van de DJ Mag Top 100 van 2023 staan 3 Nederlandse DJ's. In totaal staan er 23 Nederlandse DJ's in *DJ Mag Top 100* van 2023 gelijk aan 2022.

DJ MAG TOP 100					
2023	2022	2021	2020		
3	1	2	3	Martin Garrix	NL
5	5	3	4	Armin van Buuren	NL
7	6	6	7	Afrojack	NL
13	9	7	6	Don Diablo	NL
14	13	12	13	R3hab	NL
16	18	14	14	W&W	NL
19	10	8	8	Oliver Heldens	NL
23	15	15	16	Tiësto	NL
24	20	26	31	Nicky Romero	NL
27	49	nw		Reinier Zonneveld	NL
29	33	30	33	Quintino	NL
31	27	28	29	Bassjackers	NL
33	19	19	23	Fedde Le Grand	NL
37	43	opn	17	Hardwell	NL
58	52	61	70	Blasterjaxx	NL
66	re	70	90	Mike Williams	NL
68	60	66	71	Julian Jordan	NL
69	41	43	65	Ummet Ozcan	NL
71	63	46	36	Angerfist	NL
79	68	73	78	Brennan Heart	NL
81	84	opn	x	Lucas & Steve	NL
89	87	57	53	Ferry Corsten	NL
100	98	opn	x	Jay Hardway	NL

source: dj mag

23

Tabel 8: DJ Mag Top 100 2023 met de Nederlandse dj's in de Top 100²

² Bron: djmag.com 2023

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.1.3 Nederlandse populair klassieke export

Met populair-klassiek staat **André Rieu** blijvend hoog genoteerd in de wereld. Wat betreft optredens werd het niveau van 2022 en van voor corona gehaald, met in 2023 63 optredens o.a. 5 optredens in Roemenië in de BT Arena (5 x 10.000 plaatsen), London Wembley Ovo Arena (2x 12.500), Manchester Ao Arena (21.000), Glasgow Ovo Hydro (2x 14.000), Praag O2 arena (18.000), Gdansk Ergo arena (15.000), Krakow Tauron arena (22.000), Copenhagen Royal arena (16.000), en 10 concerten in Noord Amerika (totaal max. 180.000 bezoekers), in Wenen Wiener Stadthalle (2x 16.000), Hamburg Barclays arena (16.000). En voor het eerst was er sprake van een optreden in Bahrein.

In totaal hebben zijn optredens in het buitenland een maximum aantal van 800.000 bezoekers behaald in 2023 (aantal berekend op basis van het maximum aantal bezoekers per hal/arena minus 10%).

Behalve André Rieu wisten **Lucas en Arthur Jussen** maar liefst 86 optredens te boeken in 2023 buiten Nederland. Het gaat om optredens in Europa waarvan o.a. 36 in Duitsland, verder 9 in Noord Amerika en enkele optredens in het Verre Oosten. De zalen hebben een capaciteit van gemiddeld 2.000 en zijn meer de typische klassieke locaties.

2.1.4 De Nederlandse pop rock export

Epica toerde in 2023 in Europa deels samen met Apocalyptica & Wheel. Daarnaast op festivals w.o. Graspop (België), Exit (Servië), Download Festival (Groot Brittannië), Rockstadt Fest (Roemenië), Summerbreeze (Duitsland). (zie bijlage 1)

De Nederlands-Turkse band **Altin Gun** toerde in juli-augustus en oktober-november 2023 in de VS en Canada. Daarnaast optredens in Europa en Turkije. (zie bijlage 2)

De Nederlandse indieband **Pip Blom** speelde begin 2023 in Groot Brittannië, van de 10 optredens waren er 4 uitverkocht. In het najaar volgden nog 10 optredens in GB (buiten de instores), waarvan 3 uitverkocht. (zie bijlage 3)

De Nederlands-Spaans-Britse rockband **Ciel** toerde als special guests van Blood Red Shoes in Europa en in het najaar in Groot Brittannië (november) als specials guests van Pale Blue Eyes. (zie bijlage 4)

My Baby toerde in het voorjaar (april) in Europa, en voorjaar-zomer op festivals in Europa. (zie bijlage 5)

Benny Sings toerde in de tweede helft van 2023 in de US en Azië vanwege de release van zijn album 'Young hearts'. (zie bijlage 6)

2.1.5 Pop rock locaties

Kijken we naar de pop-rock locaties waar Nederlandse bands, artiesten optreden, dan zijn er een aantal waar regelmatig wordt opgetreden, de populairste zijn vooral in België.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

POP ROCK LOCATIES 2023		
plaats	locatie	land
Antwerpen	De Roma	België
Antwerpen	Ikon	België
Oostende	Kursaal	Belgie
Antwerpen	Trix	België
Brussel	Ancienne Belgique	België
Leuven	Het Depot	België
Gent	De Vooruit	België
Lille	L'aéronef	Frankrijk
München	Backstage	Duitsland
Roeselare	CC De Spil	Belgie
Gent	Capitole	Belgie
Berlin	Hole 44	Duitsland
Berlin	Franz Club	Duitsland

Tabel 9: overzicht pop-rock locaties 2023 meeste optredens Nederlandse artiesten, bands

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.2 Marktwerking:

Een momentopname van zgn. populariteit op het belangrijkste streaming platform **Spotify** geeft weer wat de populariteit is van Nederlandse artiesten op het wereldpodium. Hieronder een (beperkt) overzicht van de maandelijkse luisteraars op Spotify gemeten op 5 januari 2024, dus de stand van zaken tot dat moment op Spotify en de cijfers vergeleken met een jaar ervoor. (zie tabel 10 hieronder)

(p.s. de lijst is niet compleet maar haakt aan op dit exportwaarde onderzoek v.w.b. de namen)

SPOTIFY	5-1-2024	4-1-2023	29-12-2021
	luisteraars	luisteraars	luisteraars
TIESTO	39.778.633	39.849.484	36.039.236
MARTIN GARRIX	21.346.013	22.978.060	21.655.708
R3HAB	17.968.944	18.485.767	18.472.537
ARMIN VAN BUUREN	14.594.661	11.991.062	11.556.910
SAM FELDT	11.977.376	12.709.314	14.014.412
DUNCAN LAURENCE	8.393.912	9.575.271	
W&W	8.355.223	5.480.082	3.720.843
OLIVER HELDENS	7.923.905	8.743.236	8.274.039
HARDWELL	6.423.636		
BAKERMAT	6.408.366	5.363.102	3.332.255
DASH BERLIN	5.617.746		
AFROJACK	5.593.681	7.608.927	8.937.000
DON DIABLO	5.504.411	5.952.882	6.733.274
VENGABOYS	5.359.844	4.580.207	3.758.352
TINLICKER	5.111.936	5.374.401	
NICKY ROMERO	4.552.109	4.781.819	5.076.392
SHOWTEK	4.468.373	4.159.104	4.088.616

SPOTIFY	5-1-2024	4-1-2023	29-12-2021
vervolg	luisteraars	luisteraars	luisteraars
BRENNAN HEART	3.231.373	3.382.714	3.086.731
BLASTERJAXX	3.135.962	3.708.954	
YELLOW CLAW	3.094.526	3.664.278	4.024.704
ANOTR	3.035.224		
QUINTINO	2.835.869	2.666.843	3.421.963
FERRECK DAWN	2.815.663	1.467.085	1.603.394
FEDDE LEGRAND	2.746.505	3.100.626	3.223.837
LUCAS & STEVE	2.710.284	3.937.324	6.271.407
BASSJACKERS	2.624.861	2.234.830	2.584.319
AFRO BROS	2.306.421	1.474.713	
LAIDBACK LUKE	2.302.684	2.648.982	3.446.050
MIKE WILLIAMS	2.277.829	2.511.608	3.664.838
ANDRE RIEU	2.246.600	1.500.620	1.371.080
DUBVISION	2.210.330	3.064.600	
CHICO ROSE	2.027.029		
WITHIN TEMPTATION	1.964.017	1.948.866	1.750.561
BROOKS	1.872.101	2.319.840	2.502.683
bron: spotify			

Tabel 10: Spotify volgers 5 januari 2024 vrgl. 4 januari 2023

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.3 BUMAStemra*

Bijzonderheden BumaStemra 2023 buitenland gelden

Voor de goede orde, de BumaStemra buitenland cijfers wijken af van hetgeen het BumaStemra jaarverslag 2023 vermeld. T.b.v. dit exportonderzoek is (net als voorgaande jaren) een correctie op de cijfers toegepast i.v.m. buitenlandse BumaStemra aangeslotenen.

Met een totaal van €34 miljoen is de 2023 incasso van BumaStemra uit het buitenland, voor alleen NL-rechthebbenden één miljoen euro hoger ten opzichte van 2022. Buma BTL (performing rights) opbrengsten waren in 2023 2% hoger ten opzichte van 2022. Bij de Stemra BTL (mechanicals) opbrengsten was de stijging 7% ten opzichte van 2022.

Net zoals de vorige editie zijn het over het algemeen opnieuw bekende namen die we qua verdienstelijk repertoire in het buitenland het hoogst in de lijsten van BumaStemra tegenkomen. Dat zijn zoals verwacht onder andere Tiësto, Afrojack, Martin Garrix, Mr. Probz, André Rieu en Armin van Buuren. En verder natuurlijk Giorgio Tuinfort, Robbie van Leeuwen en Duncan Laurence.

Ook mooi om te zien is het succes van de producers die we nog kennen onder de namen Pronti en Kalmani. Niet alleen vanwege de oudere maar nog steeds populaire tracks van Alice DeeJay van eind jaren '90, maar ook vanwege de grote, recentere hit 'El Incomprendido' (Farruko), die gebaseerd is op hun bekende track 'Better Off Alone'.

Wat dat betreft kan weer gesteld worden dat het repertoire van Nederlandse rechthebbenden Internationaal nog altijd onverminderd in trek is! Andere zeer succesvolle tracks zijn bijvoorbeeld 'Arcade' (Duncan Laurence), 'Because You Move Me' (Tinlicker & Helsloot), 'Venus' (Shocking Blue, Bananarama), 'Waves' (Mr. Probz), 'Wasted Love' (Ofenbach), 'Titanium' en 'Give Me Everything' (beiden Afrojack). En niet te vergeten 'Little Green Bag' (George Baker Selection) en 'Radar Love' (Golden Earring).

Tracks die nog niet eerder genoemd zijn maar nu ook hoog scoren zijn onder andere 'Don't Be Shy' (Tiësto & Karol G), 'The Motto' (Tiësto & Ava Max) en 'Drugs From Amsterdam' (Mau P).

Daarnaast blijkt opnieuw dat een aantal hits uit een verder verleden nog steeds populair zijn. Dat gaat, naast uiteraard bovengenoemde werken van Shocking Blue/Bananarama en George Baker Selection, onder andere ook om 'Boom Boom Boom Boom' (Vengaboys) en, zoals al eerder genoemd, de hits 'Better Off Alone' en 'Back In My Life' (Alice DeeJay).

Er is uiteraard nog heel veel ander repertoire van Nederlandse rechthebbenden actief in het buitenland. En dat geldt absoluut ook voor muziek die gebruikt wordt in diverse films, series, commercials et cetera, met als mooi voorbeeld de vormgevingsmuziek voor de bekende show 'Who Wants To Be A Millionaire'.

*Bron: Buma/Stemra

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.4: Meest bezochte landen

In het overzicht van tabel 13 vergelijken we de Top 50 **meest optredende artiesten per land** van 2023 met de afgelopen jaren, weliswaar zonder 2021 en 2020.

Bekijken we dit overzicht dan is de Top 3 van landen met de meeste optredens in 2023:

#1 Verenigde Staten (VS), #2 Duitsland (DE), #3 Groot Brittannië (GB), gevolgd door Spanje (SP), België (BE), China (CN), Frankrijk (FR), Italië (IT), Zwitserland (CH) en Canada (CA).

in 2019 China nog een opkomende markt voor Nederlandse artiesten, door Covid was dat teruggebracht tot bijna 0 in 2022. In 2023 is de Chinese markt weer opengegaan en dat is direct te zien in het aantal optredens,

Nederlandse artiesten waren in 84 landen actief, (in 2019 waren dit 85 landen).

Optredens per land op basis van de 50 meest optredende artiesten																
jaar	VS	DE	GB	SP	BE	CN	FR	IT	CH	CA	AT	AU	BR	HR	ID	MX
2023	685	386	266	213	195	117	116	83	72	70	62	62	56	52	46	44
2022	782	495	219	244	150	2	121	57	59	76	41	46	21	53	39	60
2019	764	540	303	379	206	281	271	56	84	112	64	81	27	32	46	60
2018	937	429	299	305	262	331	168	84	79	99	65	55	29	54	56	59
2017	1118	343	422	327	135	256	150	88	101	105	65	77	53	71	58	68
2016	1345	499	292	322	122	96	147	96	89	150	82	77	53	66	50	63
2015	1500	364	305	298	135	60	139	138	92	200	66	89	83	39	40	72
2014	1582	379	365	352	203	56	186	123	105	261	77	143	78	48	36	96
2013	1350	417	388	330	229	30	219	124	122	254	80	125	55	40	110	
2012	1494	441	331	253	197		198	124	89	164	79	113	110			55

vervolg - optredens per land op basis van de 50 meest optredende artiesten																
jaar	TH	JP	SE	IN	PL	ROM	PT	DK	TW	HU	GR	TR	ARG	NO	CZ	
2023	43	39	37	37	36	31	29	27	27	25	23	23	22	22	21	
2022	24	29	27	25	43	27	28	17		26	30	10		23	40	
2019	43	53	45	28	44	28	47	22		37	45	42		13	32	
2018	47	53	51	44	36	28	43			25	47	21		26	34	
2017	41	66	29	26	33	26	46			29	43	9		22	33	
2016	33	61	47	43	26	15	33			31	45	23		19	23	
2015	30	48	37	51	34	17	43	15		46	82	22			29	
2014		22	28	39			45				44	26				
2013				61												
2012																

Tabel 13: Top 50 meest optredende artiesten uitgezocht per land in 2023 vgl. met de jaren ervoor
(bron: perfect & more bv)

Het aantal optredens van de Top 50 **meest optredende artiesten/dj's** is 30% van het totaal aantal optredens (3.237 van de 10.746*). Duidelijk is dat het niveau van 2019 en er voor nog niet is gehaald. (*zie tabel 3 hieronder)

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Alle optredens totaal	10.746	9.784	3.218	3.316	14.444	14.968	15.480	15.457	14.689	15.484	14.010	12.444	10.842	8.395	5.533
Top 50 optredens totaal	3.237	3.086	x	x	4.201	4.238	4.335	4.411	4.602	4.985	4.750	3.744	3.149	2.429	1.527
% van het totaal t.o.v. Top 50	30.1%	31.5%	x	x	29,09%	28,31%	28,00%	28,53%	31,32%	32,19%	33,90%	30%	29,00%	28,90%	27,60%

Tabel 3: Totaal optredens vergeleken met de top 50 meeste optredens van artiesten/dj's
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.4.1 Legenda

Legenda bij tabel 14		Legenda bij tabel 14	
ARG	Argentinië	ID	Indonesië
AT	Oostenrijk	IN	India
AU	Australië	IT	Italië
BE	België	JP	Japan
BR	Brazilië	MX	Mexico
CA	Canada	NO	Noorwegen
CH	Zwitserland	PL	Polen
CL	Chili	PT	Portugal
CN	China	ROM	Roemenië
COL	Colombia	SAU	Saudie Arabië
CZ	Tsjechië	SE	Zweden
DE	Duitsland	SNG	Singapore
DK	Denemarken	SP	Spanje
FR	Frankrijk	TH	Thailand
GB	Groot Brittannië	TR	Turkije
GR	Griekenland	TW	Taiwan
HR	Croatië	VAE	Ver.Arabische Em.
HU	Hongarije	VS	Verenigde Staten

Tabel 14: legenda

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

3. ONDERZOEKSRESULTAAT EN CONCLUSIES

3.1 Meetinstrument

Op basis van het TNO rapport over 2004 in combinatie met de opinies van de opdrachtgever Buma Cultuur, van Nederlandse deskundigen en de methoden uit Zweden en Groot Brittannië uit 2004 is de volgende definitie als uitgangspunt voor onderzoek naar de exportwaarde van Nederlandse populaire muziek geformuleerd en gebruikt voor de onderzoeken door Perfect & More BV (Sieb Kroeske) vanaf 2005.

De Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek wordt op jaarlijkse basis gemeten aan de hand van de waarde die wordt gecreëerd door het gebruik van Nederlands muziekauteursrecht, muziekopnamen van Nederlandse artiesten en het verzorgen van optredens door Nederlandse muzikanten in het buitenland en direct daaraan gerelateerde activiteiten.

Definitie meetinstrument exportwaarde

Er wordt ieder onderzoeksjaar van drie hoofdsegmenten van waarde creatie uitgegaan: **Rechten**, **Opnamen** (goederen) en **Optredens** (muziekdiensten). Andere soorten inkomsten die op één of andere manier wel aan de muziekindustrie zijn gerelateerd, maar niet direct samenhangen met het gebruik en de exploitatie van muziekrechten, muziekopnamen en/of muziekuitvoeringen worden in dit onderzoek niet tot de muziekexport gerekend.

1. Rechten: auteursrechten (uitvoeringsrechten en mechanische rechten) en naburige rechten en inkomsten van royalties.
2. Opnamen/Goederen: geluidsdragers (fysiek en digitaal), merchandise.
3. Optredens: muziekdiensten

Segmenten van waardecreatie in muziekexport

Hieronder een toelichting van elk van de drie hoofdsegmenten uit het figuur hierboven.

Rechten:

Bij rechten en royalties gaat het primair om het openbaar maken en verveelvoudigen van muziekwerken op de buitenlandse markt. De volgende onderdelen zijn te onderscheiden:

- a. Inkomsten uit het buitenland voor Nederlandse componisten, tekstdichters en uitgevers op basis van openbare uitvoeringsrechten. Deze gelden worden door collectieve rechtenorganisaties in het buitenland geïnd en doorgegeven aan BUMA. Zij zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.
- b. Inkomsten uit het buitenland op basis van mechanische rechten voor Nederlandse componisten, tekstdichters en uitgevers. Deze gelden worden door de zusterorganisaties van Stemra geïncasseerd en aan haar doorgegeven. Stemra zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.
- c. Inkomsten in verband met naburige rechten voor zover ze betrekking hebben op de openbare uitvoering van werken. Deze gelden komen toe aan personen en instanties die een erkend recht hebben op de uitvoering van een werk: uitvoerende artiesten en producenten. Deze gelden worden geïnd door zusterorganisaties van SENA. Zij zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

- d. De gelden die bestemd zijn voor de producenten van opnamen (muziekmaatschappijen) worden geïnd door de exploitant van de opname in het betreffende land en doorgaans direct doorgegeven aan de Nederlandse rechthebbende producent. Daar is geen collectieve organisatie bij betrokken.

Het onderdeel rechten is betrouwbaar en nauwkeurig in kaart te brengen door de medewerking met BUMA, Stemra en SENA.

Opnamen:

Door het toenemende belang van elektronische netwerken voor promotie en exploitatie van informatie (over nationale grenzen heen) wordt het steeds moeilijker om de exportwaarde van 'dragerloze opnamen' op de geïjkte manieren vast te stellen.

Muziek wordt digitaal verkocht en gestreamd. De fysieke distributie van muziek wordt minder belangrijk. Daarmee wordt de medewerking van de 'digitale muziekindustrie' belangrijk. Downloads vallen in 2006 nog buiten het onderzoek, maar zijn sinds 2007 meegenomen omdat ze steeds meer een substantiële plaats innemen binnen de waardecreatie. Dragerloze tracks en clips vallen onder het segment *opnamen*.

Onder de noemer 'opnamen' valt dus de export van fysieke en digitale goederen die hun waarde ontleen aan de direct en indirecte associatie met Nederlandse muziek of muzikanten te weten:

- a. Geluidsdragers met Nederlandse muziek en dragerloze Nederlandse muziek die wordt geëxporteerd en waarover de rechten in Nederland zijn afgedragen bij de productie. Inkomsten uit in Nederland geperste en in het buitenland verkochte geluidsdragers met Nederlandse populaire muziek betreft cd's, vinyl, dvd's.
- b. Bladmuziek. Inkomsten uit in Nederland uitgegeven en gedrukte, en in het buitenland verkochte bladmuziek met Nederlandse populaire muziek (dit speelt een erg kleine rol).
- c. Merchandise. Inkomsten uit verkoop in het buitenland van merchandise van Nederlandse artiesten.

Verkopen (a) kunnen redelijk nauwkeurig gevolgd worden, maar nemen een steeds minder grote rol in. Voor (b) en (c) is meer medewerking vereist van het werkveld. We kunnen hier slechts van een gefundeerde schatting spreken.

Optredens:

Inkomsten op basis van gages en uitkoopsommen die Nederlandse artiesten ontvangen wanneer ze in het buitenland optredens verzorgen. Auteursrechten die hierbij in het geding zijn, worden afgedragen bij de uitvoeringsrechten (openbaarmaking). Geldstromen lopen van de buitenlandse podia en promotors via agenten, boekingskantoren en managers.

De inkomstenstroom is een gefundeerde schatting. Om de exacte inkomsten voor optredens te vragen, voelt alsof je naar iemands pincode vraagt. Door de relatie die door de jaren heen is/wordt opgebouwd met betrokkenen (management) is het mogelijk om door een geheimhoudingsverklaring toch gegevens te ontvangen en daarmee steeds nauwkeurigere informatie te verwerken. De gegevens worden dan in het totaal verwerkt en zijn niet individueel zichtbaar. Het zou ideaal zijn indien van alle optredens de inkomsten concreet bekend zouden zijn, waardoor het onderzoek een nog betere waarde krijgt.

De verdeling in het onderzoeksresultaat komt daarmee op de segmenten: **Rechten, Opnamen en Optredens**.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

3.2 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek

Deze paragraaf bevat de gefundeerde schatting van de exportwaarde van Nederlandse populaire muziek voor het peiljaar 2023. Het gaat om de concentratie op de waarde die in het buitenland gerealiseerd wordt met de Nederlandse muziek (in hoofdzaak Nederlands intellectueel eigendom (IE), evenals opnamen en optredens van Nederlandse artiesten).

De belangrijkste informatiebronnen die hiervoor gebruikt zijn, komen van de instanties die over deze gegevens beschikken (zie paragraaf 1.6)

De exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek is in 2023 flink gestegen in vergelijking met 2022.

De totale toegevoegde waarde (Rechten, Opnamen en Optredens) die in 2023 is gerealiseerd met de export van Nederlandse populaire muziek bedraagt ruim € 198 miljoen (zie tabel 15 hieronder). 66 Procent daarvan komt voor rekening van de dancemuziek (Optredens en Opnamen). In geld is dit ruim € 130 miljoen.

Van de Nederlandse muziekexport is ruim 19 procent afkomstig uit auteursrecht en naburige rechten (ruim € 38 miljoen).

Een vergelijking met het voorgaande jaar is te vinden in tabel 15, 16, 17, 18, 19, 20

Rechten	2023	%
Buma	25.183.000	12.7%
Stemra	8.973.000	4.5%
Sena	<u>3.855.326</u>	<u>2.0%</u>
Subtotaal	38.011.326	19.2%
Opnamen	2023	
Dance labels	4.761.765	2.4%
Majors	765.090	0.4%
Indies	1.732.240	0.9%
Buit. signings	<u>493.645</u>	<u>0.2%</u>
Subtotaal	7.752.740	3.9%
Optredens	2023	
Dance/EDM	125.644.500	63.4%
Overig	<u>26.739.000</u>	<u>13.5%</u>
Subtotaal	152.383.500	76.9%
Totaal	198.147.566	100%
plus 15% t.o.v. 2022		
bron: perfect & more bv		

Rechten	2022	%
Buma	24.719.087	14.4%
Stemra	8.374.686	4.9%
Sena	<u>4.992.771</u>	<u>2.9%</u>
Subtotaal	38.086.544	22.2%
Opnamen	2022	
Dance labels	5.290.850	3.1%
Majors	695.500	0.4%
Indies	1.435.400	0.9%
Buit. signings	<u>530.800</u>	<u>0.3%</u>
Subtotaal	7.952.550	4.7%
Optredens	2022	
Dance/EDM	103.626.300	60.5%
Overig	<u>21.660.300</u>	<u>12.6%</u>
Subtotaal	125.286.600	73.1%
Totaal	171.325.694	100%
plus 231% t.o.v. 2021		
bron: perfect & more bv		

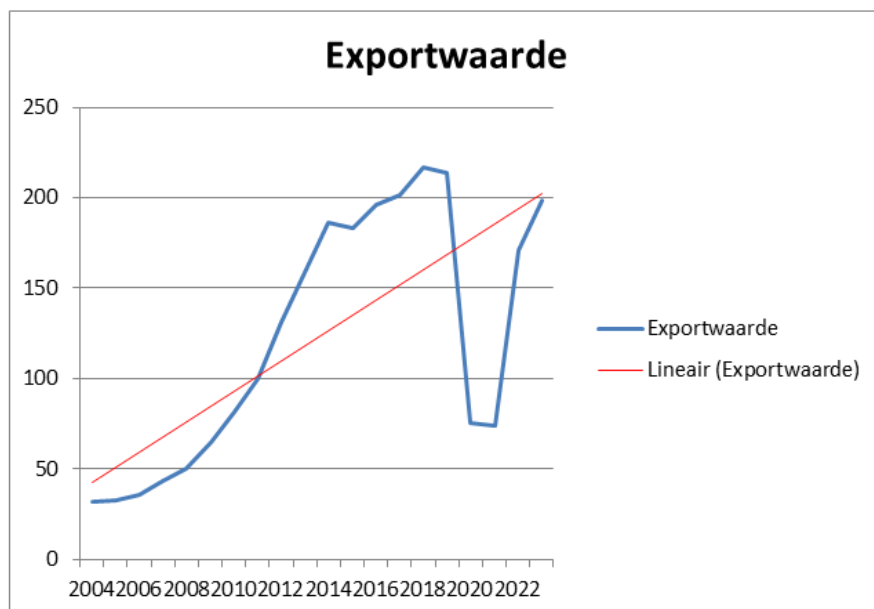
2021	%
17.912.809	24,19%
7.163.800	9,68%
<u>4.198.023</u>	<u>5,67%</u>
29.274.632	39,54%
2021	
5.790.550	7,82%
767.500	1,04%
1.196.550	1,62%
<u>496.000</u>	<u>0,67%</u>
8.250.600	11,15%
2021	
31.886.700	43,08%
<u>4.611.600</u>	<u>6,23%</u>
36.498.300	49,31%
74.023.532	100%
min 2 % t.o.v. 2020	
min 66 % t.o.v. 2019	
bron: perfect & more bv	

Tabel 15: Exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek 2023 + vergelijking met 2022 en 2021
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

3.2.1 Exportwaarde over de jaren van het onderzoek sinds 2004, inclusief de trendlijn.

Exportwaarde	
2004	31,6
2005	32,5
2006	35,9
2007	43,5
2008	50,2
2009	64,9
2010	81,44
2011	100,14
2012	130,95
2013	158,8
2014	186,6
2015	183,26
2016	196,246
2017	201,377
2018	216,543
2019	214,125
2020	75,301
2021	74,023
2022	171,325
2023	198,147

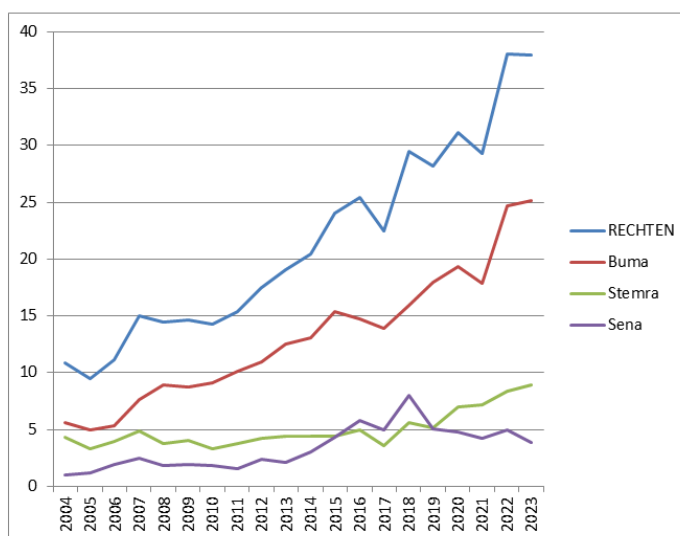
Tabel 16: Overzicht exportcijfers over de jaren vanaf de start van het onderzoek
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

3.2.2 Exportwaarde over de jaren van onderzoek per segment aangegeven in tabel 17, 18, 19, 20

RECHTEN

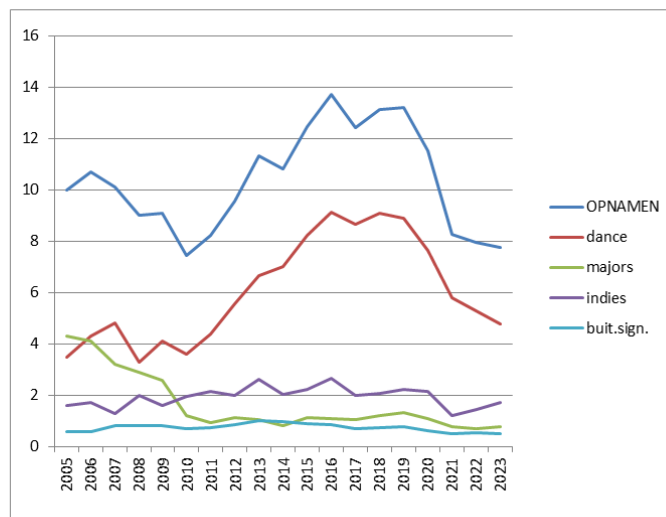
jaar	RECHTEN	Buma	Stemra	Sena
2004	10,9	5,6	4,3	1
2005	9,5	5	3,3	1,2
2006	11,1	5,3	3,9	1,9
2007	15	7,6	4,9	2,5
2008	14,5	8,9	3,8	1,8
2009	14,6	8,7	4	1,9
2010	14,26	9,12	3,29	1,85
2011	15,42	10,1	3,73	1,59
2012	17,47	10,92	4,19	2,36
2013	19,04	12,55	4,41	2,08
2014	20,49	13,06	4,41	3,02
2015	24,05	15,35	4,42	4,28
2016	25,46	14,78	4,93	5,75
2017	22,498	13,93	3,62	4,95
2018	29,515	15,89	5,63	7,99
2019	28,21	17,99	5,18	5,04
2020	31,168	19,38	6,99	4,78
2021	29,274	17,91	7,16	4,19
2022	38,086	24,72	8,37	4,99
2023	38,011	25,18	8,97	3,85

Tabel 17: Rechten
(bron: perfect & more bv)

OPNAMEN

jaar	OPNAMEN	dance	majors	indies	buit.sign.
2004	9,8	3,1	4,5	1,5	0,7
2005	10	3,5	4,3	1,6	0,6
2006	10,7	4,3	4,1	1,7	0,6
2007	10,1	4,8	3,2	1,3	0,8
2008	9	3,3	2,9	2	0,8
2009	9,1	4,1	2,6	1,6	0,8
2010	7,45	3,61	1,19	1,96	0,69
2011	8,24	4,39	0,95	2,15	0,75
2012	9,55	5,56	1,15	1,99	0,85
2013	11,34	6,67	1,04	2,61	1,02
2014	10,83	7,02	0,81	2,04	0,96
2015	12,46	8,22	1,12	2,21	0,91
2016	13,73	9,15	1,08	2,65	0,85
2017	12,43	8,65	1,06	2,01	0,71
2018	13,14	9,08	1,22	2,09	0,75
2019	13,22	8,9	1,33	2,22	0,775
2020	11,52	7,64	1,09	2,16	0,62
2021	8,25	5,79	0,76	1,19	0,49
2022	7,95	5,29	0,69	1,43	0,53
2023	7,75	4,76	0,77	1,73	0,49

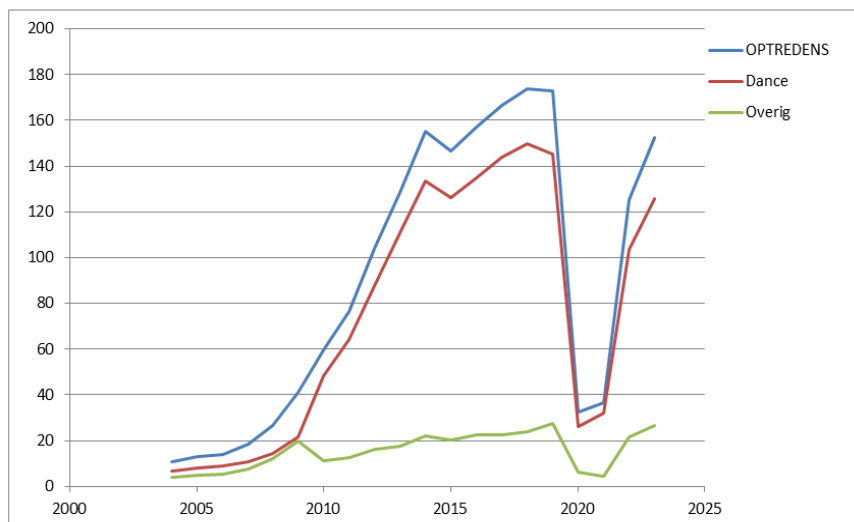

Tabel 18: Opnamen
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

OPTREDENS

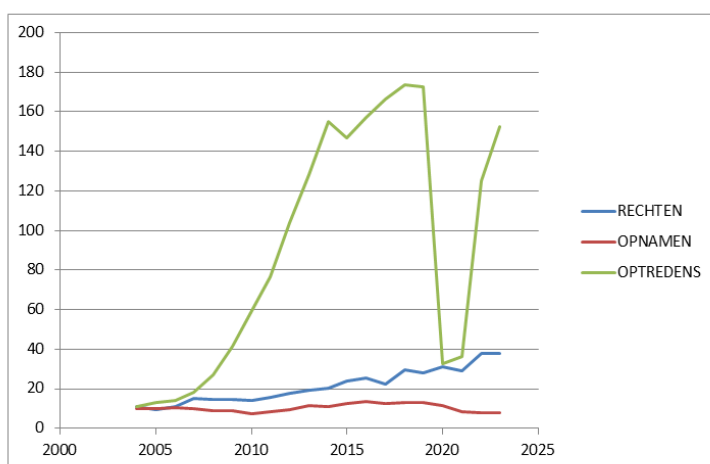
jaar	OPTREDENS	Dance	Overig
2004	10,9	6,9	4
2005	13	8,2	4,8
2006	14,1	8,9	5,2
2007	18,4	10,8	7,6
2008	26,8	14,5	12,3
2009	41,2	21,4	19,8
2010	59,73	48,54	11,19
2011	76,48	64,13	12,35
2012	103,84	87,56	16,28
2013	128,42	110,79	17,63
2014	155,28	133,33	21,95
2015	146,75	126,36	20,39
2016	157,05	134,69	22,36
2017	166,44	143,7	22,74
2018	173,89	149,91	23,98
2019	172,688	145,03	27,66
2020	32,606	26,22	6,38
2021	36,49	31,88	4,61
2022	125,28	103,62	21,66
2023	152,38	125,64	26,74

Tabel 19: Optredens
(bron: perfect & more bv)

RECHTEN, OPNAMEN, OPTREDENS

jaar	RECHTEN	OPNAMEN	OPTREDENS
2004	10,9	9,8	10,9
2005	9,5	10	13
2006	11,1	10,7	14,1
2007	15	10,1	18,4
2008	14,5	9	26,8
2009	14,6	9,1	41,2
2010	14,26	7,45	59,73
2011	15,42	8,24	76,48
2012	17,47	9,55	103,84
2013	19,04	11,34	128,42
2014	20,49	10,83	155,28
2015	24,05	12,46	146,75
2016	25,46	13,73	157,05
2017	22,49	12,43	166,44
2018	29,51	13,14	173,89
2019	28,21	13,23	172,69
2020	31,16	11,52	32,606
2021	29,27	8,25	36,49
2022	38,08	7,95	125,28
2023	38,01	7,75	152,38

Tabel 20: De drie segmenten van waardecreatie
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

3.3 Nawoord

Het op jaarlijkse basis onderzoeken van de resultaten van de Exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek maakt duidelijk dat de investeringen die worden gepleegd door de vele betrokkenen (zoals de overheid, bedrijven als Buma Cultuur, de Nederlandse muziekindustrie, artiesten, management, componisten/tekstschrijvers, producers, boekingskantoren, techniek) voordeel oplevert.

Gerichte investeringen voor optredens en promotie leveren in ieder geval een basis op die verder uitgebouwd moet worden. Kennis van de markt is cruciaal om te weten waar en hoe.

Het resultaat van 2023 toont een situatie aan dat de groei van 2022 na corona verder doorzet. Het niveau van voor corona is nog niet behaald, maar met deze groeicijfers is dat een kwestie van tijd. Het is de creativiteit, flexibiliteit en het enthousiasme voor de muziek door de jaren heen die veel Nederlandse artiesten helpt op de weg naar succes.

Het bouwen aan merk en identiteit is enorm belangrijk voor een artiest. Voor wat betreft de aanpak en stimulering voor de pop (rock) muziek buiten de eigen grenzen is het hebben van een goed plan van aanpak en onderzoek naar het onderscheidend vermogen erg belangrijk. Zonder plan geen kans. Kijkend naar de toekomst en de mogelijkheden is het maken van plannen en het bouwen aan het 'merk' van de artiest van groot belang voor een succesvollere buitenlandexploitatie, maar leg de lat niet te hoog en houdt het realistisch qua succes. Een verbreding van de aanpak is nu nog belangrijker. Een succesvolle buitenlandexploitatie kan bijdragen aan een economisch meer gezonde Nederlandse muziekbranche en voor een bloeiende muziekcultuur. Hier gaat een flinke investering in tijd, onderzoek, geld, creativiteit en geduld aan vooraf.

Het digitale domein is een onmisbaar én cruciaal element geworden in het promotie- en verdienmodel als ondersteuning aan het bouwen van het merk. Optredens zijn belangrijker dan albums en singles uitbrengen, maar releases horen er wel bij, vaak als promotiemiddel. Streaming platforms spelen hierbij een belangrijke rol. Bij deze platforms is de kwaliteit en stabiliteit een factor van groot belang.

Als eerder maakten we een opmerking over de gevolgen van een snelle carrière. Het succes heeft ook nadelen, zeker wanneer er te weinig of geen aandacht wordt besteed aan de (mentale) gezondheid en conditie. Er zijn door de jaren heen voldoende voorbeelden te noemen van een noodgedwongen tijdelijke stop door mentale en fysieke problemen. De droom van een succesvolle carrière kan zomaar uiteen spatten. Begeleiders dienen de (jonge) artiest hier opmerkzaam op te maken en daar ook waakzaam op te zijn.

De ontwikkeling van talent moet voldoende aandacht en ruimte krijgen, met goed en betrouwbaar management, evenals de sociale begeleiding, voeding etc. en daarmee het werken aan een meer duurzame carrière ('haastige spoed is zelden goed' en slechts van korte duur).

Voor de pop-rockmuziek is een gerichtere aanpak en focus voor een bepaalde regio belangrijk om te bouwen aan populariteit en succes, dat laat ons onderzoek steeds weer zien. Met een concurrentie analyse, een goed plan van aanpak, een goed voorbereide social media promotie om nog directer de fans te bereiken en om daarmee een basis te leggen voor succes en/of om te analyseren waar verbeteringen nodig zijn. Het gebruik van de eigen social media data is een goede bron voor beslissingen en om te weten waar de fans zitten. Net als bij de dancemarkt moet ook bij de pop-rockmarkt de (mentale) gezondheid, conditie en ontwikkeling van talent voldoende aandacht krijgen. De snelheid die we zien in de dancemuziek is binnen de pop-rock muziek minder omdat er meer

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

mensen bij betrokken zijn. Dat zorgt al enigszins voor een rem. Terwijl de dj, bij wijze van spreken, diverse keren per dag kan optreden, is dat voor een band vrijwel niet doen, tenzij op dezelfde locatie.

Met het betreden van de buitenlandse markt met optredens (cultureel kapitaal) wordt niet alleen het economisch kapitaal verhoogd, maar tevens het sociale kapitaal (relaties, netwerken, status, levensstijl) en de mentale gesteldheid van de artiest.

nb.: note van de onderzoeker:

De ondersteuning vanuit diverse cultuurinstellingen met een goed plan van aanpak voor de korte en lange termijn is van groot belang. Er wordt al vele jaren geïnvesteerd in kennis en kunde om talenten een kans te geven, zowel aan de voorkant (artiest) als de achterkant. Talenten in de vorm van management, boekingen, techniek, mobiliteit, productie, evenementen, beveiliging etc. hebben deels hun grenzen verlegd door de corona pandemie. Het zal jaren kosten om ook met de inzet van de overheid extra te investeren en op termijn weer een gezondere, betere (buitenland) exploitatie te verwezenlijken. Binnen de dance zal dat eenvoudiger zijn, dan in de pop-rock sector, hier is veel meer investering in man/vrouwkracht, materiaal, product én tijd noodzakelijk, mede door de hogere kostenfactor. En laten we niet vergeten dat goed onderzoek voorafgaat aan een eventueel succes, is het wel haalbaar en wat doet de concurrentie? En welke USP geeft de artiest dat onderscheidend vermogen voor succes?

Popcoalitie

Uit recente cijfers (5-1-2024) van het CBS over 2022 wordt gemeld dat Popmuziek de belangrijkste podiumkunst is. Het gaat hier wel om cijfers en data over Nederland afkomstig van Fonds Podiumkunsten.

(bron: Popcoalitie/CBS/Fonds Podiumkunsten)

Fonds Podiumkunsten

Het Fonds Podiumkunsten heeft aanbod- en afnamesubsidies. Daarnaast zijn er subsidies op het gebied van internationalisering en de meerjarige subsidies.

Fonds Podiumkunsten verleent aan Nederlandse artiesten subsidies voor optredens, studie in het buitenland.

Meer informatie over de subsidiewijzer: <https://fondspodiumkunsten.nl/nl/subsidies/>

Fonds Podiumkunsten is het cultuurfonds voor muziek, theater, muziektheater, dans en festivals in Nederland. Het Fonds geeft namens de Rijksoverheid ondersteuning aan alle vormen van professionele podiumkunst en heeft een grote verantwoordelijkheid in het stimuleren van dynamiek en vernieuwing binnen de podiumkunsten. En houdt men zich bezig met de internationale promotie van de Nederlandse podiumkunsten

Dutch Music Export

Dutch Music Export is een initiatief van Fonds Podiumkunsten, Buma Cultuur en de Stichting Popcoalitie en heeft tot doel het aantoonbaar en meetbaar structureel versterken van de internationale positie van de Nederlandse popmuziek binnen de wereldwijde muzieksector.

Meer informatie: <https://www.dutchmusicexport.nl/wat-doet-dme>

Via Dutch Music Export ontvingen in 2023 drie Nederlandse artiesten een structurele support voor hun internationale carrière voor 2023 en 2024, dit zijn Altin Gün, Bakermat en Rimon.

<https://www.dutchmusicexport.nl/post/structural-multi-year-support-2023-2024>

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

LITERATUUR en andere bronnen

- Bergen, Mark van (2018), *Dutch Dance 1988 – 2018*. Mary Go Wild
- Boel, J. & Steenkiste, M. van, (2007), *De terugkeer van de Vikingen: hoe Denemarken zijn popmuziek aan de wereld verkocht*. Belgisch artikel over Music Export Denmark (MXD) <http://www.goddeau.com/content/view/4137>.
- Bourdieu, P., (1993) *The field of cultural production*, Columbia University Press, Cambridge, Polity press.
- Buma Cultuur jaarverslag (2022), 2023 nog niet beschikbaar
- BUMA/Stemra jaarverslag (2022), 2023 nog niet beschikbaar
- djmag.com/top100djs/ (2023).
- Elberse, Anita (2013) *Blockbusters*. Uitgever Henry Holt & co.
- Gradvall, Jan & Akinmade Åkerström, Lola (2017). Swedish pop exports – Sweden – one of the leading pop-music nations today. Swedish Institute
- Hoekman, G.J., (2010) *Over de grens, het internationale succes van Nederlandse popmuziek*, uitgeverij Thomas Rap.
- Kroeske, S., (2023) *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2022* (in opdracht van Buma Cultuur). Hilversum: Perfect & More bv.
- Nevels, Godfried, (2017) *Dutch in the USA, Nederlandse muzikanten in Amerika*. Uitgeverij Aspect
- Nvpi.nl .
- Pels, D., (1992) *Pierre Bourdieu, Opstellen over smaak, habitus en het veldbegrip*, (Essays on taste, habitus and the field concept), 2^e druk, Amsterdam, Van Gennep.
- Rutten, Paul & Hoogendoorn, Joost (2006). *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2004* (in opdracht van Buma Cultuur). Delft: TNO Informatie- en Communicatietechnologie.
- SENA jaarverslag (2022). 2023 nog niet beschikbaar
- Spotify
- Voskuil, Peter.(2017) *Dutch Mountains*. Uitgeverij Jea
- Wikström, Patrik. (2013) *The Music Industry*. www.politybooks.com
- Workman, Daniel. (2019) Top Sheet Music Exporting countries. www.worldstopexports.com/top-sheet-music-exporting-countries/
- www.facebook.com/dutch.impact/
- Social media en websites van Nederlandse artiesten en platforms.
- <https://bandcamp.com/>
- www.bandsintown.com
- www.beatport.com
- www.billboard.biz
- opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/
- discord.com/
- www.dutchmusicexport.com/
- www.facebook.com
- fondspodiumkunsten.nl/nl/subsidies/
- www.forbes.com
- gigs.gigatools.com
- www.instagram.com
- www.kunsten92.nl/
- www.landafkorting.nl
- www.partyflock.nl
- www.popcoalitie.nl/
- www.residentadvisor.com
- www.twitter.com
- www.wikipedia.com
- <https://www.youtube.com/>

BIJLAGEN

Bijlage 1: Epica Summer 2023 Festival

The poster features a dark, atmospheric background with a silhouette of a person in a long dress standing on a stage, illuminated by spotlights. The word 'EPICA' is written in large, white, serif capital letters at the top. Below it, 'SUMMER 2023' is written in orange, sans-serif capital letters. A list of festival dates and locations is provided in a light blue, sans-serif font. At the bottom, the text 'FOR TICKETS VISIT EPICA.NL' is written in white, sans-serif capital letters.

EPICA
SUMMER 2023

09.06 **DOWNLOAD FESTIVAL** DONNINGTON, UK
15.06 **GRASPOP** DESSEL, BE
25.06 **TOPFEST** ABRAHAM, SK
02.07 **MIDALIDARE ROCK** MOGILOVO, BG
07.07 **EXIT FESTIVAL** NOVI SAD, RS
13.07 **DONG OPEN AIR** NEUKIRCHEN-VLUYN, DE
15.07 **THE RETURN OF THE GODS** MILAN, IT
28.07 **KUOPIOROCK** VÄINÖLÄNNIEMI, FI
29.07 **Q-STOCK** OULU, FI
03-05.08 **POL'AND'ROCK** CZAPLINEK-BROCZYNO, PL
06.08 **ROCKSTADT EXTREME FEST** RASNOV, RO
16.08 **SUMMER BREEZE** WITTELSHOFEN, DE
18.08 **MOTOCULTOR FESTIVAL** CARHAIX, FR
20.08 **ROCK THE LAKES** VALLAMAND, CH

FOR TICKETS VISIT **EPICA.NL**

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 2: Altin Gün Noord Amerika release toure, Europa, Turkije

ALTIN GÜN RELEASETOUR

JULY 12	THUNDERBIRD - PITTSBURGH PA
JULY 13	BEACHLAND BALLROOM - CLEVELAND OH
JULY 14	MAGIC STICK - DETROIT MI
JULY 15	THALIA HALL - CHICAGO IL
JULY 17	TURNER HALL - MILWAUKEE WI
JULY 18	VARSITY THEATRE - MINNEAPOLIS MN
JULY 19	WOOLY'S - DES MOINES IA
JULY 21	THE VOGUE - INDIANAPOLIS IN
JULY 24	BASEMENT EAST - NASHVILLE TN
JULY 25	TERMINAL WEST - ATLANTA GA
JULY 27	FLOYDFEST - FLOYD VA
JULY 28	THE HOWARD - WASHINGTON DC
JULY 29	UNION TRANSFER - PHILADELPHIA PA
JULY 31	BROOKLYN STEEL - BROOKLYN NY
AUG 02	DANFORTH MUSIC HALL - TORONTO ON

MORE SHOWS TBA

ALTIN GÜN 2023

**FOR INFO AND TICKETS:
WWW.ALTINGUNBAND.COM**

MORE SHOWS TBA

17-08	Venlo, NL	Zomerparkefeest
18-08	Hasselt, BE	Pukkelpop
19-08	Aachen, DE	Kimiko Isle of Art Festival 2023
21-08	Geneve, CH	Musiques En Eté
22-08	Baden, CH	Badenfahrt 2023
25-08	Dijon, FR	Concert de Rentree
26-08	Paris, FR	Rock En Seine
03-09	Vlieland, NL	Into The Great Wide Open
23-09	Hamburg, DE	Reeperbahn, Elbphilharmonie
26-09	Stockholm, SE	Slaktkyrkan
28-09	Oslo, NO	Santrum Scene
29-09	Gothenburg, SE	Pustervik
30-09	Malmö, SE	Plan-B
01-10	Copenhagen, DK	Vega

TURKEY

07-10	Izmir, TR	Hangout Balce
09-10	Antalya Açikhava, TR	Antalya Açikhava
11-10	Eskishir, TR	IF Performance Hall
12-10	Kocaeli, TR	Hayal Kahvesi
13-10	Istanbul, TR	Zorlu PSM
15-10	Ankara, TR	Wake Up Festival

AMERICA

26-10	Live Oak, FL	Suwannee Hulaween
27-10	New Orleans, LA	Toulouse Theatre
29-10	Austin, TX	Levitation
30-10	Dallas, TX	Ferris Wheelers Backyard and BBQ
04-11	Mexico City MEX	Festival Hipnosis
08-11	San Diego, CA	Music Box
09-11	Los Angeles, CA	The Belasco
10-11	Felton, CA	Felton Music Hall
11-11	Berkeley, CA	UC Theatre
14-11	Seattle, WA	The Neptune Theatre
15-11	Vancouver, BC, CAN	The Commodore Ballroom
17-11	Portland, OR	McMenamins Crystal Ballroom

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 3: Pip Blom IVM Tour GB

IVM 2023 TOUR
pip blom

26/01 ■ **SOLD OUT** TRADES CLUB, HEBDEN BRIDGE

27/01 ■ BOOTLEG, BLACKPOOL

28/01 ■ **SOLD OUT** FIREBUG, LEICESTER

30/01 ■ CRAUFURD ARMS, MILTON KEYNES

31/01 ● **SOLD OUT** ELSEWHERE, MARGATE

01/02 ● **SOLD OUT** PORTLAND ARMS, CAMBRIDGE

03/02 ● FACE BAR, READING

04/02 ● BOILERROOM, GUILDFORD

05/02 ● **SOLD OUT** MOLES, BATH

06/02 ▲ WEDGEWOOD ROOMS, PORTSMOUTH

■ SPLINT ● SALOON DION ▲ COWBOYY

Bijlage 4: Ciel UK Tour special guests

pale blue eyes
Learn More

plus special guests
CIEL
Learn More

uk tour

02 Hertford Corn Exchange	09 Edinburgh Mash House	15 Birmingham Hare & Hounds
03 Southampton Joiners	10 Glasgow Broadcast	16 London Village Underground
04 Leeds Belgrave Music Hall	11 Nottingham Bodega	17 Bristol Strange Brew
05 Penrith Brunswick Yard	12 Sheffield Foundry	18 Manchester Deaf Institute
07 Newcastle The Cluny	13 Oxford Bullingdon	19 Brighton Patterns

seetickets.com

a Crosstown Concerts & Friends presentation by arrangement with ATC Live

the new album **This House** out 01 Sep on Full Time Hobby

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 5: My Baby Europe, Festival world tour

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 6: Benny Sings album tour + Asia Tour

BENNY SINGS LIVE

SMASH + FALTS

JUN.	09	2023	SYD FOR SOLEN	FREDERIKSBERG
JUN.	24	2023	SOFIA LIVE FEST	SOFIA
JUL.	09	2023	NORTH SEA JAZZ	ROTTERDAM
JUL.	14	2023	SUPER BOCK SUPER ROCK	SESIMBRA
SEPT.	21	2023	INDEPENDENT	SAN FRANCISCO, CA
SEPT.	22	2023	QUARTYARD	SAN DIEGO, CA
SEPT.	23	2023	TERAGRAM BALLROOM	LOS ANGELE, CA
SEPT.	25	2023	BLUEBIRD	DENVER, CO
SEPT.	27	2023	LINCOLN HALL	CHICAGO, IL
OCT.	03	2023	BRIGHTON MUSIC HALL	BOSTON, MA
OCT.	04	2023	WEBSTER HALL	NEW YORK, NY
OCT.	05	2023	930 CLUB	WASHINGTON, DC
OCT.	06	2023	BROOKLYN BOWL	PHILADELPHIA, PA
DEC.	06	2023	CARRÉ	AMSTERDAM

WWW.BENNYSINGS.COM

BENNY SINGS ASIA TOUR

NOVEMBER	24	JOYLAND FESTIVAL	JAKARTA	INDONESIA
NOVEMBER	26	DECOMMUNE	BANGKOK	THAILAND
NOVEMBER	28	THE FILINVEST TENT	MANILA	PHILIPPINES
NOVEMBER	29	HYUNDAI CARD UNDERSTAGE	SEOUL	S. KOREA
NOVEMBER	30	WWW X	TOKYO	JAPAN

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 7: Armin van Buuren China tour 2023

Bijlage 8: Blanks Europe & UK tour

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 9: De Staat – the Red Yellow Blue tour 2023-2024

DE STAAT The Red Yellow Blue Tour

2023		2024	
September		January	
22	L'Aeronef Lille (FR)	12	Oslo Hackney London (UK) ■
27	Blå Oslo (NO)	13	Oslo Hackney London (UK) ■
28	Nalen Klubb Stockholm (SE)	14	Oslo Hackney London (UK) ■
29	Stengade Copenhagen (DK)	19	Doomroosje Nijmegen (NL) ■
30	Tower Bremen (DE)	20	Doomroosje Nijmegen (NL) ■
October		21	Doomroosje Nijmegen (NL) ■
06	Het Bolwerk Sneek (NL)	29	Paradiso Amsterdam (NL) ■
07	Burgerweeshuis Deventer (NL)	30	Paradiso Amsterdam (NL) ■
10	Mezz Breda (NL)	31	Paradiso Amsterdam (NL) ■
12	Café De La Danse Paris (FR)	February	
19	Backstage Halle Munich (DE)	07	De Casino St. Niklaas (BE) ■
20	Werkk Kulturlokal Baden (CH)	08	De Casino St. Niklaas (BE) ■
21	Carini Saal Lustenau (AT)	09	De Casino St. Niklaas (BE) ■
22	Alte Feuerwache Mannheim (DE)		
24	Hole 44 Berlin (DE)		
25	Fuchs 2 Prague (CZ)		
27	Kleine Freiheit Osnabrück (DE)		

Bijlage 10: Someone UK Tour

Someone FULL BAND DATES

14 OCT	POETRY CLUB	GLASGOW, UK
15 OCT	POLAR BEAR MUSIC CLUB	HULL, UK
17 OCT	OLD WOOLLEN	LEEDS, UK
18 OCT	THE CASTLE	MANCHESTER, UK
19 OCT	THE PARISH	HUDDERSFIELD, UK
21 OCT	ROCKPOINT RECORDS	LIVERPOOL, UK
27 OCT	THE SIX SIX BAR	CAMBRIDGE, UK
29 OCT	CROFTERS RIGHTS	BRISTOL, UK
02 NOV	MUTATIONS FESTIVAL	BRIGHTON, UK
03 NOV	FOLKLORE	LONDON, UK
19 NOV	BITTERZOET	AMSTERDAM, NL
26 NOV	EXPLORE THE NORTH	LEEWARDEN, NL
12 APR	LAVERY'S	BELFAST, UK
13 APR	THE WORKMAN'S CELLAR	DUBLIN, IRL
13 OCT	WINTHROP AVENUE	CORK, IRL

LEADS YEAR OF CULTURE 2023

TICKETS: www.someoneswebsite.com

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 11: I Am Oak Japan tour 2023

I AM OAK
Japan September 2023

9 • 2
FUKUOKA 福岡
COMO ES

9 • 3
OKAYAMA 岡山
城下公会堂

9 • 5
OSAKA 大阪
雲州堂

9 • 6
KYOTO 京都
京都 MOJO

9 • 9
ISHIKAWA 石川
蔵スタジオ x おけらカフェ

9 • 14
TOKYO 東京
GRAPEFRUIT MOON

9 • 16
HAKODATE 函館
TUNE HAKODATE

9 • 18
SAPPORO 札幌
ハレハレヤ

Bijlage 12: Vicetone Asia, North America tour

VICETONE
DEPARTING REALITY TOUR

AUG 3	SHANGHAI, CHINA	RADI CLUB
AUG 4	HANGZHOU, CHINA	PSYWORK CLUB
AUG 5	NANJING, CHINA	MIU CLUB
AUG 6	GUANGZHOU, CHINA	RABBIT JUMP
AUG 11	HONG KONG, CHINA	BOOMERANG HKG
AUG 12	SINGAPORE	MARQUEE
AUG 16	JAKARTA INDONESIA	H CLUB
OCT 6	HOUSTON, TX	NOTO
OCT 13	PHILADELPHIA, PA	NOTO
OCT 20	NEW YORK CITY, NY	MARQUEE
NOV 5	WUHAN, CHINA	VAC FESTIVAL
NOV 18	LOS ANGELES, CA	ACADEMY
NOV 25	VANCOUVER, CANADA	CELEBRITIES
DEC 7	WASHINGTON, DC	SOUNDCHECK

TICKETS @ [VICETONE.COM](https://www.vicetone.com)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 13: LOUPE UK tour

LOUPE

DO YOU EVER WONDER WHAT COMES NEXT?

UK TOUR WITH LOVEJOY

SEP 13	GLASGOW	BARROWLAND BALLROOM
SEP 15	CARDIFF	THE GREAT HALL
SEP 16	BRISTOL	O2 ACADEMY BRISTOL
SEP 17	BIRMINGHAM	O2 ACADEMY BIRMINGHAM
SEP 19	NEWCASTLE	NX NEWCASTLE
SEP 20	SHEFFIELD	O2 ACADEMY SHEFFIELD
SEP 22	MANCHESTER	MANCHESTER ACADEMY
SEP 23	LIVERPOOL	MOUNTFORD HALL
SEP 24	NOTTINGHAM	ROCK CITY
SEP 26	EXETER	EXETER GREAT HALL
SEP 27	LONDON	O2 FORUM KENTISH TOWN
SEP 29	BRIGHTON	BRIGHTON DOME
SEP 30	BOURNEMOUTH	O2 ACADEMY BOURNEMOUTH
OCT 01	NORWICH	THE NICK RAYENS LCR

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 14: YinYin summer-fall tour

SUMMER/FALL '23

23.06 Gent (BE)
01.07 Kaunas (LT)
28.07 Den Hoorn (NL)
04.08 Igar (HU)
11.08 London (UK)
12.08 Winchester (UK)
19.08 Coura (PT)
27.08 Amsterdam (NL)
09.09 Tiel (NL)
09.09 Eindhoven (NL)
29.09 Haarlem (NL)
07.10 Bucharest (RO)
03.11 Tromso (NO)

De Kortste Nacht
Audra Festival
Sunny Side Up
Ozora Festival
Hootenanny
Boomtown Festival
Parades de Coura
Vondelpark
Appelpop
Party in Nomansland
Haarlem Vinyl Festival
One Day - Control Club
Tromso World

More shows tba

Dutch Music Export presents:

Dutch Impact Party
21.09.2023

Reeperbahn Festival

<p>Luna Morgenstern 13:30 - 14:00</p> <p>Someone 14:30 - 15:00</p> <p>Loupe 15:30 - 16:00</p> <p>The Vices 16:30 - 17:00</p>	<p>Goldkimono 14:00 - 14:30</p> <p>Baby's Berserk 15:00 - 15:30</p> <p>Tramhaus 16:00 - 16:30</p>
--	--

<p>Molotow / Backyard</p> <p>Festival Conference 150P</p>	<p>Molotow / Club</p> <p>Festival Conference 320P</p>
--	--

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 16: The Klittens - End of the citrus tour

THE KLITTENS
end of Citrus tour

- 13.05 Le Trabendo, Paris (FA)*
- 16.05 Ancienne Belgique, Brussel (BE)* *sold out*
- 17.05 Vera, Groningen (NL)*
- 18.05 Rotown, Rotterdam (NL)* *sold out*
- 19.05 Doornroosje, Nijmegen (NL)* *sold out*
- 12.06 Green Door Store, Brighton (UK)
- 14.06 The Old Blue Last, London (UK)
- 15.06 Ramsgate Music Hall, Ramsgate (UK)
- 16.06 The Library, Oxford (UK)
- 18.06 Exchange, Bristol (UK)
- 19.06 The Talleyrand, Manchester (UK)
- 20.06 Broadcast, Glasgow (UK)
- 21.06 Sneaky Pete's, Edinburgh (UK)
- 23.06 The Lubber Fiend, Newcastle (UK)
- 24.06 JT Soar, Nottingham (UK)

*supporting Otoboke Beaver

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 17: Kovacs – Baltics tour, Germany tour

'CHILD OF SIN' 2023 BALTICS TOUR

KOVACS

22-05 ALEXELA KONTSERDIMAJA, TALLINN
23-05 PALLADIUM, RIGA
25-05 ZALGIRO ARENA, KAUNAS

The poster features a central circular image of a person's face and neck covered in a dense layer of colorful buttons and beads. The background is a dark blue sky with a full moon. The text is in white and yellow.

KOVACS

07-03 DRESDEN REITHALLE
08-03 FRANKFURT BATSCHKAPP
09-03 HAMBURG KENT CLUB
11-03 MUNICH MUFFETHALLE
12-03 COLOGNE CLUB VOLTA

kultunews
a.s.s. concerts
& PROMOTION
www.assconcerts.com

The poster features a black and white photograph of a person in a black dress, captured in a dynamic, low-crouching pose. The background is a solid red color. The band name 'KOVACS' is written in large, stylized letters at the top. The tour dates and venues are listed in the middle, and the logos for 'kultunews', 'a.s.s. concerts & PROMOTION', and 'www.assconcerts.com' are at the bottom.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 18: Lone Wolf Canada tour

Canada
tour 2023
[Learn More](#)

may 13 toronto
may 14 london
may 15 hamilton

may 16 oshawa
may 18 ottawa
may 19-20 pouzza fest

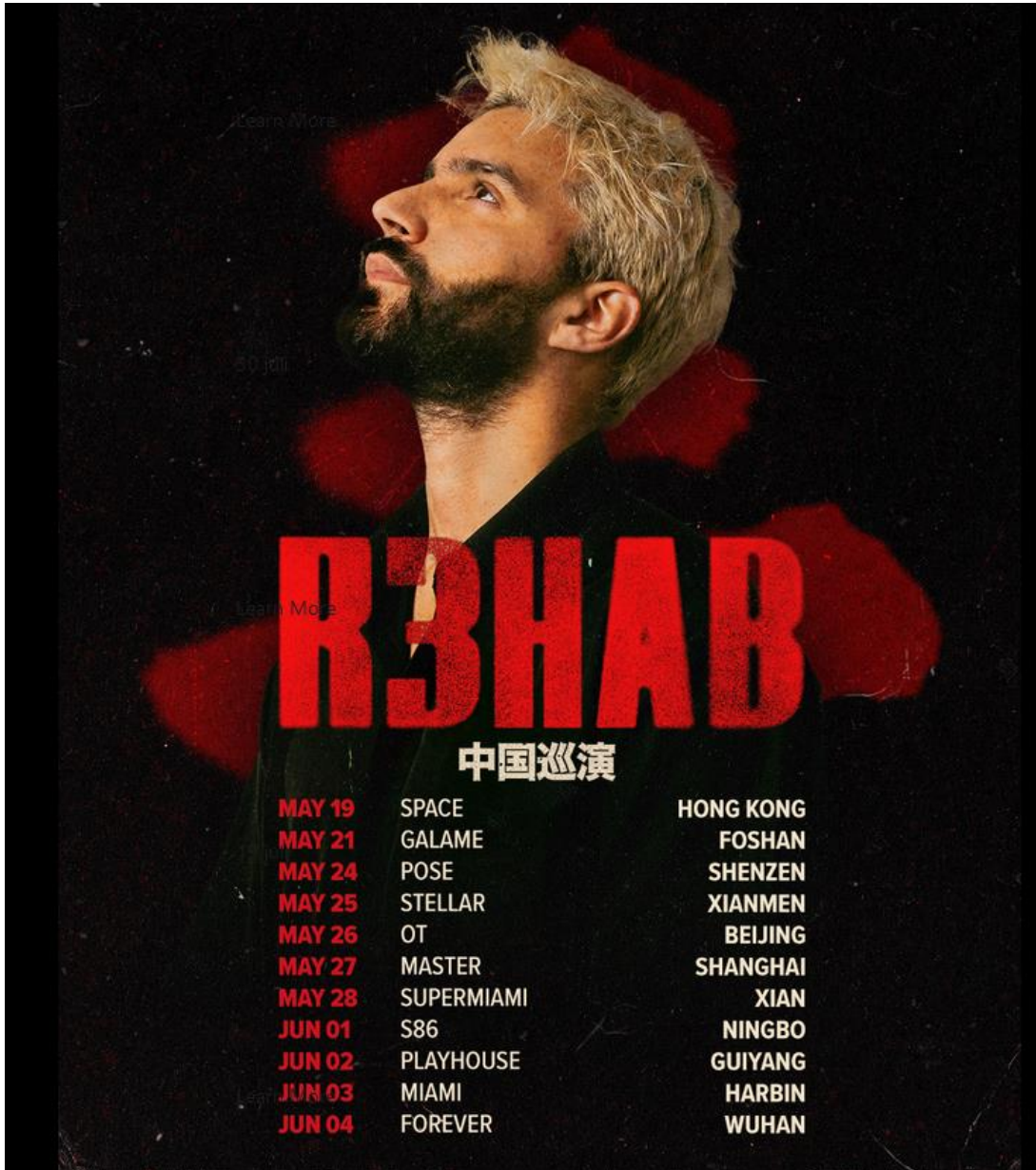
17 mei

[Learn More](#)

LONE WOLF

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 19: 2023 R3hab China tour

Learn More

R3HAB

中国巡演

MAY 19	SPACE	HONG KONG
MAY 21	GALAME	FOSHAN
MAY 24	POSE	SHENZHEN
MAY 25	STELLAR	XIANMEN
MAY 26	OT	BEIJING
MAY 27	MASTER	SHANGHAI
MAY 28	SUPERMIAMI	XIAN
JUN 01	S86	NINGBO
JUN 02	PLAYHOUSE	GUIYANG
JUN 03	MIAMI	HARBIN
JUN 04	FOREVER	WUHAN